بسم الله الرحمن الرحيم

# ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް
# ދިވެހިރާއްޖެ

Tax Appeal Tribunal

## މައްސަލަ ނިމުނުގޮތް

މައްސަލަ ނަންބަރު: TAT-CA-G/2023/014

އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް: އެޗް.އެމް ކޮންސްޓްރަކްޝަން ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް

އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތް: މޯލްޑިވްސް އިންލަންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީ

**މައްސަލަ ބެލި މެންބަރުންގެ މަޖިލީސް**

ނައިބުރައީސް އަލްއުސްތާޛާ ޝިފްޒާ ޢަބްދުލްޣަފޫރު

މެންބަރު އަލްއުސްތާޛާ އުސާމާ މޫސާ

މެންބަރު އަލްއުސްތާޛާ ޢާއިޝަތު އިޝާ

**ނިމުނު ތާރީޚް:**

24 ރަޖަބު 1447ހ.

13 ޖަނަވަރީ 2026މ.

ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް، ދެވަނަ ފަންގިފިލާ، ގ. މާގަހާ، ބުރުޒުމަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ. ފޯން: 3015555
އީމެއިލް އެޑްރެސް: info@tat·gov·mv ވެބްސައިޓް: www·tat·gov·mv

بسم الله الرحمن الرحيم

# އެމް.އައި ކޮންސްޓްރަކްޝަން ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ. މޯލްޑިވްސް އިންލޭންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީ

TAT-CA-G/2023/014

## ޓްރައިބިއުނަލްގެ މެންބަރު ޝިފާޒާ އަބްދުލްޣަފޫރުގެ ރައުޔު

### މައްސަލައިގެ ޚުލާޞާ

1. މިއީ، މޯލްޑިވްސް އިންލޭންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީ (މިގެ ފަހުން "މިރާ" ނުވަތަ "އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތް") ގެ ނަންބަރު 220-OA/2023/009 "އޮބްޖެކްޝަން ރިވިއު ރިޕޯޓް" އިން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމާމެދު ހިތްހަމަނުޖެހިގެން، އެމް.އައި ކޮންސްޓްރަކްޝަން ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް (މިގެ ފަހުން "އެމް.އައި ކޮންސްޓްރަކްޝަން" ނުވަތަ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް") ގެ ފަރާތުން އުނިއުމުން އިސްތިއުނާފުކުރުމުން، ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލުން ބަލާފައިވާ މައްސަލައެކެވެ.

### މައްސަލައިގެ ފަސްމަންޒަރު

2. 01 ޖަނަވަރީ 2018 އިން 31 ޑިސެމްބަރު 2019 ގެ ނިޔަލަށް ހިމެނޭ ޓެކްސް ނަގާ މުއްދަތުތަކުގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ދައްކަންޖެހޭ މުދަލާއި ހިދުމަތުގެ އަގުން ނަގާ ޓެކްސް (މިގެ ފަހުން "ޖީ.އެސް.ޓީ") އާ ގުޅޭގޮތުން ހިސާބުކޮށްފައިވާ ޓެކްސާއި ގަވާއިދާއި އެއްގޮތްވޭތޯ ބެލުމަށްޓަކައި ކުރެވުނު އޮޑިޓެއްގެ ނަތީޖާގައި މިރާއިން ނެރުއްވި "އޮޑިޓް ނޯޓިސް"[1] 27 ޑިސެމްބަރު 2020 ގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ފޮނުވާފައިވެއެވެ. އަދި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް އޮޑިޓް ނޯޓިސްއާ ހިތްހަމަނުޖެހުމުން މިރާގެ "ޓެކްސް އެންޑް

[1] މިރާގެ ނަންބަރު 1005853/AUDN-GST/MTAS/2020/08 އޮޑިޓް ނޯޓިސް


ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް، ދެވަނަ ފަންގިފިލާ، ގ. މާލަހާ، ބޮޑުތަކުރުފާނު މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ. ފޯން: 3015555
އީމެއިލް އެޑްރެސް: info@tat.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.tat.gov.mv

ސަރވިސަސް ޓެކްސް އޮޑިޓް ރިޕޯޓް"[2] (މިގޮތަށް "އޮޑިޓް ރިޕޯޓް") އަދި "ނޯޓިސް އޮފް ޓެކްސް އެސެސްމަންޓް"[3] 21 ޑިސެންބަރު 2022 ގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ފޮނުއްވައިފައެވެ.

3. މިފަރާތުން އޮޑިޓް ނިންމުން ބިނާކޮށްފައިވަނީ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުޅުމާލޭ ލޮޓް ނަންބަރު 11156 އަށް ކުރާ ބަންގްލަރ ގޯތީގެ "ޑީޒައިން" ތަރައްޤީ ކުރުމުގެ މުއާމަލާތަކަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ލިބިދެނުމާއެކު، އެ ގޯތީގައި ތަރައްޤީކުރާ އިމާރާތުން ވަކި ފަންގިފިލާތަކެއް ގޯތީގެ ވެރިފަރާތަށް ލިބޭނެކަން، އެ ގޯތީގައި އިމާރާތެއް ކުރުމަށް އެ ގޯތީގެ ވެރިފަރާތާއެކު، 21 ޖޫން 2017 ގައި އެއްބަސްވުމެއް، އެ ގޯތީގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބިނާކުރާ އިމާރާތް ހުރިގޮތުންނެވެ.

4. އެގޮތުން އޮޑިޓް ރިޕޯޓްގެ ފައިންޑިންގް ގެ 4.1 ގައި މިފަރާތުން ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އަންނިވި ފަދައިންނެވެ.

*Taxpayer has not declared GST on the supply of construction service, for which consideration was received in non-monetary form*

ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތުން ކޮންސްޓްރަކްޝަން ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދީފައިވުމަށް ޖީ.އެސް.ޓީގެ ގޮތުގައި ދައްކަންޖެހޭ ގޮތަށް ކަނޑައަޅައިނުލާ ކަމުގައި، އެކަމަށް މުދާބަދަލުގެ ގޮތުގައި ލިބިފައިވާ ފައިސާ ނޫންކަމަށެވެ.

5. އަދިވެސް ކަނޑައަޅައިފާ ގޮތައް ގުޅިގެން މިރައިން ސެކްޝަން 6 ގެ "އިންކަމްސަޕްލައި 1" ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަންނަނިވި ފަދައިންނެވެ.

***Note:***

1. *Taxpayer has provided construction service to develop a six (6) floor building at 'Hulhumale' LOT 11156' for which taxpayer has received consideration in non-monetary form. As per the agreement (clause 1b), the consideration which taxpayer receives is the right to use four (4) floors of the property for an extended period of time (28 years) in return for the construction service provided.*

ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތުން ހުޅުމާލޭ ލޮޓް 11156 ގައި 6 (ހައެއް) ބުރީގެ އިމާރާތެއް ބިނާކުރުމަށް ކޮންސްޓްރަކްޝަން ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދީފައިވަނީ، އެ މަސައްކަތުގެ މުއާވަޒާގެ ގޮތުގައި ފައިސާގެ ބަދަލުގައި އެއްބަސްވުމުގައި ގޮތުގެމަތިން (1 ވަނަ މާއްދާގެ

[2] މިޔާގެ ނަންބަރު AR-MTAS/GST/2022/28 އޮޑިޓް ރިޕޯޓް

[3] މިޔާގެ ނަންބަރު 1005853/NOTA-GST/MTAS/2022/08 ނޯޓިސް އޮފް ޓެކްސް އެސެސްމަންޓް



ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް، ދެވަނަ ފަންގިފިލާ، ގ. މާގަހާ، ބުރުޒުމަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ. ފޯނު: 3015555
އީމެއިލް އެޑްރެސް: info@tat.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.tat.gov.mv

ނ) ޕްރޮޖެކްޓުން އިމާރާތްކުރުމުގެ ހިދުމަތުގެ ބަދަލުގައި، އެ ތަނުގެ 4 (ހަތަރެއް) ބުރި ދިނުމުގެ މުއާމަލާތް (28 އަހަރު) ބޭނުންކުރުމުގެ ހައްގު ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތަށް ލިބޭއެވެ.

2. *Since taxpayer has not declared revenue and output tax on the consideration received for providing construction service, MIRA has assessed the value of consideration and charged output tax for the aforementioned service.*

ކޮންސްޓްރަކްޝަންގެ ހިދުމަތް ދިނުމަށް ލިބުނު މުއާވަޟާގެ މައްޗަށް ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތުން އާމްދަނީ އާއި އައުޓްޕުޓް ޓެކްސް އަދާނުކުރާތީ، މިރާއިން ބޭނުންކޮށް ހިދުމަތަށް މުއާވަޟާގެ ގޮތުގައި ޓެކްސް ދައްކާފަރާތަށް ލިބުނު އާމްދަނީ އިން އައުޓްޕުޓް ޓެކްސް ގެ ގޮތުގައި ދައްކަންޖެހޭކަމަށް ހިސާބުކޮށްފައިވާނެއެވެ.

3. *As per the details provided by the taxpayer, utilization of Ground floor was commenced on 31st January 2019, and the utilization of Second floor and Third floor was commenced on 31st March 2019 which are the completion dates of the respective floors. Hence, time of supply for the services are considered as per the aforementioned dates.*

ޓެކްސް ދައްކާފަރާތުން ފޯރުކޮށްދިން މަޢުލޫމާތަށް ބަލާއިރު ގްރައުންޑް ފްލޯގެ މަސައްކަތް ނިންމައި ބޭނުންކުރަން ފަށާފައިވަނީ 31 ޖަނަވަރީ 2019 ގައެވެ. 2 ވަނަ ފްލޯގެ އަދި 3 ވަނަ ފްލޯގެ ބޭނުންކުރަން ފަށާފައިވަނީ 31 މާރިޗު 2019 ގައެވެ. އެހެންކަމުން ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިން ވަގުތު ކަމުގައި ބަލާފައިވަނީ އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ވަގުތުތަކެވެ.

4. *Value of consideration per floor is determined by distributing total value consideration to three (3) floors.*

ކޮންމެ ފްލޯރެއްގެ މުއާވަޟާގެ އަގު ކަނޑައަޅާފައިވަނީ މުއާވަޟާގެ ޖުމްލަ އަގު 3 (ތިނެއް) ފްލޯރަށް ބަހާލައިގެންނެވެ.

6. އޮޑިޓުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަށް، 01 ފެބުރުއަރީ 2023 ގައި މިރާގެ ނޯޓިސް އޮފް އެސެސްމަންޓް ފޯމު މުރާޖަޢާކުރުމަށް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2010 ޓެކްސް ދެއްކުމުގެ އިދާރީ ޤާނޫނު[4] (މީގެ ފަހުން "އިދާރީ ޤާނޫނު") ގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން މިރާގައި އިއުތިރާޟްކޮށްފައިވެއެވެ.[5]

---

[4] ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2010 ޓެކްސް ދެއްކުމުގެ އިދާރީ ޤާނޫނު

[5] މިރާގެ MIRA 903 ފޯމު (01 ފެބުރުއަރީ 2023)



ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް، ދެވަނަ ފަންގިފިލާ، ގ. މާގަލު، ބުރުޒުމަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ. ފޯން: 3015555
އީމެއިލް އެޑްރެސް: info@tat.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.tat.gov.mv

7. މި އިއުތިރާޒާއި ގުޅިގެން މީރާގެ އޮޑިޓްގެ ނިންމުމަށް ބަދަލު ގެންނަންނުޖެހޭ ކަމަށް ނިންމާފައިވަނީ މީރާގެ "އޮބްޖެކްޝަން ރިވިއު ރިޕޯޓް" އިން ކަނޑައަޅައި 01 މާ 2023 ގައި އިސްތިއުނާފުވާ ފަރާތަށް އަންގާފައިވެއެވެ.[6]

8. މީރާގެ އޮބްޖެކްޝަން ރިވިއު ރިޕޯޓްން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމާއި މެދު އިސްތިއުނާފުވާ ފަރާތުން ހިތްހަމަނުޖެހިގެން، އެ ނިންމުން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށްޓަކައި، އިދާރީ ޤާނޫނުގެ 44 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއަތުތައް ފުރިހަމަ ކުރުމަށްފަހު 02 ޖުލައި 2023 ގައި ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅައިފައެވެ.

## ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ޙުއްޖަތް

9. މި މައްސަލައިގައި އޮތް ޙުއްޖަތަކީ، އިސްތިއުނާފުވާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ޗެކް ނަންބަރު 11156 އެވެ ނިޔާ ބަންޑާރަ ގޮތީ ދީފުމުގެ މުއްދަތަކަށް ކުރިއަރަން ނަގައި، ހިމާރާތަކް ކުރިމަތިން ގޮތުގެ ފެނިފަރާތްތަކު ފަހައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން، ހިމާރާތް ކުރުމުގެ މުޤާބިލުގައި ގޮތުގައި ފަހިކާގެ ބަދަލުގައި ވަކި ފަންޑިދާތަކަށް ދިނުމުގެ މުއްދަތަކަށް އިސްތިއުނާފުވާ ފަރާތަށް ލިބިދިނުމަށް އެއްބަސްވުމައިވާ މުއާމަލާތަކީ، ޓީ.އެސް.ޓީ ނަގަންޖެހޭ މުއާމަލާތެއްކަމަށް މީރާއިން ކަނޑައަޅައި، އެގޮތުގެ މަތިން ޓީ.އެސް.ޓީ ހިސާބުކޮށްފައިވާތީ އެފަދަގޮތުން އޮތް ޙުއްޖަތެކެވެ.

## އިސްތިއުނާފުކުރި ނުކުތާތައް

10. މީރާގެ އޮބްޖެކްޝަން ރިވިއު ރިޕޯޓްގައި ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަކީ ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފު ނިންމުމެއް ކަމަށްބުނެ އިސްތިއުނާފުވާ ފަރާތުން ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގައި އަންނަނިވި ނުކުތާތައް ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.

10.1 އިސްތިއުނާފުވާ ފަރާތުގެ އޮޑިޓް ގުޅިގެން ނިންމުންތައް ނިންމުމުގައި އިދާރީ ޤާނޫނު ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި މީރާއަށް ލިބިދީފައިވާ ބާރުތައް ބޭނުންކުރުމުގައި ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތްތަކުގެ ޙައްޤުތަކަށް ހުރުމަތްތެރިކަން ހިފެހެއްޓުން ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް އުސޫލާދިމާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2016/SC-A/23 މީޑިއާނެޓް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ. މޯލްޑިވްސް އިންލަންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީ[7] ގެ ގަޟިއްޔާގެ 73 ވަނަ ޕެރެގްރާފުގައި،

---

[6] މީރާގެ ނަންބަރު 220-OA/2023/009 (01 މާ 2023) އޮބްޖެކްޝަން ރިވިއު ރިޕޯޓް އިން ނިންމި ނިންމުން

"Having considered the contentions raised by the taxpayer in light of the relevant provisions of Acts and Regulations together with the documents made available by the taxpayer, it has been decided not to amend the assessment and therefore the objection is disallowed·

[7] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2016/SC-A/23 (މީޑިއާނެޓް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ މޯލްޑިވްސް އިންލަންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީ)



ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް، ދެވަނަ ފަންގިފިލާ، ގ. މާގަލާ، ބުރުޒުމަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ. ފޯން: 3015555
އީމެއިލް އެޑްރެސް: info@tat·gov·mv ވެބްސައިޓް: www·tat·gov·mv

ޤާނޫނުން ލިބިދޭ ޙައްޤެއް ހަނިވާ ގޮތަކަށް މުއައްސަސާއެއްގެ އެތެރޭގެ ސިޔާސަތު އިސްތިޤްރާރުކަށަވަރުކަމަށް އޮތްނަމަވެސް، މިހާއިން ކުރިން ޢަމަލުކުރަމުންދިޔަ ގޮތް ބަދަލުވުމަކީ ޤާނޫނަކަށް ގެނައިދަކަށް ބަދަލެއް އައިސްފައިވިޔަސް، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 97 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށްކަމަށާއި، މިސަބަބަށްޓަކައި legitimate expectation އަދި principle of legal certainty ޤާނޫނުއަސާސީގެ 20 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާ ހަމަހަމަކަމާއި، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 43 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ކަނަޑައެޅިފައިވާ އިދާރީ ފިޔަވަޅު އެޅުމުގައި ބަދަލުވެރިވުމަށް އޮތް ޙައްޤާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާ؛

10.2 މި މައްސަލައިގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ މުޤާބިލެއް (consideration) ގޮތުގެ "ޑިސްކައުންޓް" ބަރިބެސް ދިނީ މުއްދަތަކަށް އިސްތިޢުމާލުކުރާ ފަރާތަށް ލިބިދިނުމާއެކު، އެ ގޮތުގައި ތަރައްޤީކުރާ އިމާރާތުން ވަކި ފަންގިފިލާތަކެއް ފިހާރަތަކަށް ލިބިދިނުންކަން އެއްބަސްވުމުން ބެލުމުން ސާފުވާ ހިނދު، އެ ކަމަކީ މިހާއިން ރިޢާޔަތްކޮށްދިނުމެއްކަން، ޖީ.އެސް.ޓީ ނަގުދުން، އިސްތިސްނާކުރާ ފަރާތުގެ ބައްޗު ގެއްލިކަމަށް ފުރިހަމަކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާ؛

10.3 ބަހުސްގެ ބޭނުމަކަށް މިހާއިން މާނަކުރާގޮތަށް މި މުޢާމަލާތަކީ ކަންސްޓްރަކްޝަން ޚިދުމަތެއް ފޯރުކޮށްދިނުން ކަމަށް ބެލިނަމަވެސް، އެއްބަސްވުމުގެ 15 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/2011 މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގުން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނު[8] (މީގެ ފަހުން ޖީ.އެސް.ޓީ ޤާނޫނު) 17 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން މުދާ ގަންނަ ނުވަތަ ޚިދުމަތް ލިބިގަންނަ ފަރާތުން އެ މުދަލުގެ ނުވަތަ ޚިދުމަތުގެ އަގު އެކުގައި ނުވަތަ އެ އަގުން ބައެއް އަދާކުރާ ވަގުތު (time of supply) ކަމުން ބަޔާންކޮށްފައިވުމުން، އެ ވަގުތަކީ އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރެވުނު 21 ޖޫން 2017 ކަމަށްވުމާއި، މިއާ އޭޕްރިލް މުއްދަތުގައި، އެ ތާރީޚް ހިމެނިފައިވުމުން، އެ އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުޤާބިލާއި ގުޅިގެން ޖީ.އެސް.ޓީ ނަގާނެކަމަށް ނުނެގޭނެކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާ؛ އަދި؛

10.4 މިހާއިން ބާޒާރުގެ އަގު ހިސާބުކޮށްފައިވަނީ ޖީ.އެސް.ޓީ ޤާނޫނުގެ 19 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާއި ޖީ.އެސް.ޓީ ގަވާއިދުގެ 25 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާ އެވެ.

[8] ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/2011 މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގުން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނު



ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް، ދަފްތަރު ފަންގިފިލާ، ގ. މާގަހަ، ބުރުޒުމަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ. ފޯން: 3015555
އީމެއިލް އެޑްރެސް: info@tat·gov·mv ވެބްސައިޓް: www·tat·gov·mv

## ޓްރައިބިއުނަލުން ހައްލު ހޯދަންޖެހޭ ކަންކަން

11. މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ދެފަރާތުގެ ބަޔާންތަކާއި ހުށަހެޅިފައިވާ ލިޔުންތަކަށް ބަލާއިރު، މި މައްސަލައިގައި މި ޓްރައިބިއުނަލުން ހައްލު ހޯދަންޖެހޭ ނުކުތާތައްކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ދެކެނީ ނުކުތާތައް ތިރީގައި އެވަނީއެވެ.

11.1- މި މައްސަލައިގައި ޓެންޑަރ ދައްކާ ފަރާތަށް ވަކި ފޯމެޓެއް އުޞޫލެއް ހުށަހެޅުމަށް ބުނެފައި، ކުރިން މާނަކުރުމުން އަމިއްލަ ލިޔެކިޔުން ބަދަލުކޮށްފައިވާ ބުނެފައި، ޓެންޑަރ ދައްކާ ފަރާތުގެ އެއްވެސް ހައިޘިއްޔަތަކުން އުނިކުރުމެއް އަމިއްލައަށް ބުނެފައިވުން.

11.2- މި މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅިފައިވާ ނުކުތާތަކުގެ ތެރެއިން މި ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅުނު ނުކުތާތައް ބަލައިގަންނަވާފައިވާކަމަށް ބުނެފައި އަދި ބަލައިގަންނަވާފައިނުވާކަމަށް ފެންނަ ކަމުގައިވިޔަސް، މި މައްސަލައިގައި ހިސާބުކުރެވޭ މުޅިމަސައްކަތަކީ ބީ.އޯ.ކިއު ނުލާ މުޅިމަސައްކަތްކޮށްދޭ ބުނެފައި އަދި އެ މުދަލުގެ ނުވަތަ ޚިދުމަތުގެ އަގު އެ އަގުން ބަޔެއް އަދާކުރި ވަގުތަށް ބަލައި މި މުޅިމަސައްކަތަށް ބީ.އޯ.ކިއު ނުލައި ބުނެފައިވުން.

11.3- އާރް.އެފް ޓެކްނިކަލް ބިޑް ސްޕެސިފިކޭޝަންގެ ފަރާތުން ބީ.އޯ.ކިއު ދައްކަންޖެހޭކަމަށް މިޔާރުން ހިސާބުކޮށް އަދަދެއް ކަނޑައެޅިފައި ބާކީކުރި އަގު ހިސާބުކުރެވިފައިވާތީ ދަށަށްގެނެސް ބުނެފައިވުން.

11.4- ފޯރމަށް ވަކިވަކިން ބިޑް އިވެލުއޭޝަން ކޮމިޓީގެ ތެރެއިން ކޮށްފައިވާ ހަމަޖެހުން އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތަށް ނަގައިދޭންޖެހޭ ވަރުގެ ބުނެފައިވުން.

## ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން

12. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔުމުގެ ނަންބަރު 11156 އެވެ ގޯތީގެ ބަންޑާރަ ގޯތީގެ ފަރިވަރާއެކު އެއްބަސްވުމެއް ވެފައިވެއެވެ. އެ އެއްބަސްވުމަކީ އިމާރާތް ކުރުމާއި ކޮންސްޓްރަކްޝަނުގެ އެއްބަސްވުމެކެވެ.[9] އެ އެއްބަސްވުމުގެ 01 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ހ)، (ނ) އަދި (ނ) އަށް ބެލުމުން، އެ އެއްބަސްވުމުގެ މަޤްޞަދަކީ، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އެ ގޯތީގައި އިމާރާތް ކުރުންކަން އެނގެއެވެ. އަދި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ފުރުޞަތުދީފައިވާ ހިދުމަތުގެ މުއްދަތަކީ ދުވަސް (28 އަހަރުން) އިމާރާތުގެ

[9] އެގްރިމަންޓް ނަންބަރު Cv-C/C-662/2017 "އިމާރާތް ކުރުމާއި ކޮންސްޓްރަކްޝަނުގެ އެއްބަސްވުން"


ޓެންޑަރ އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް، ދެވަނަ ފަންގިފިލާ، ގ. މާގަހާ، ބުރުޒުމަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ. ފޯން: 3015555
އީމެއިލް އެޑްރެސް: info@tat·gov·mv ވެބްސައިޓް: www·tat·gov·mv

ގުރައުންޑް އަދި އިމާރާތުގެ އެއްވަނަ، ދެވަނަ އަދި ތިންވަނަ ފަންގިފިލާ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ދޫންނަ ގޮތަކަށް، ބަންދުކުރެންކަން އެނގެއެވެ.[10]

## އިސްތިއުނާފީ ފުރަތަމަ ނުކުތާ އަދި ދެވަނަ ނުކުތާއަށް ބެލުން

13. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ ފުރަތަމަ ނުކުތާގައި މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ބުނެފައިވަނީ ޖީ.އެސް.ޓީ ޤާނޫނަށް ބަދަލުކުރަން ފެށި ތާރީޚުން ފެށިގެން، މިއާއިން ބަދަލުކުރަމުން އައި ގޮތަކީ އެބާވަތުގެ މުއާމަލާތްތަކުން ޖީ.އެސް.ޓީ ނުނަގާށެވެ. ނަމަވެސް، މިއާއިން ކުރިން ބަދަލުކުރަމުން އައިގޮތް ބަދަލުކޮށް އެފަދަ މުއާމަލާތްތަކުން ޓެކްސް ނަގަން ފެށުމަށް ޤާނޫނު އަސާސީގެ 43 ވަނަ މާއްދާ އާއި 20 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކަނަވަރުކޮށްދީފައިވާ ޙައްޤުތަކާއި، ލެޖިޓިމޭޓް އެކްސްޕެކްޓޭޝަންގެ ޤާނޫނީ މަބްދައު އަދި ޕްރޮޕޯޝަނަލިޓީގެ ޤާނޫނީ މަބްދައާ މިއާއިން ޚިލާފުވުން ކަމަށެވެ.

14. ދެވަނަ ނުކުތާގެ ތަފްސީލުގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ މި މައްސަލައިގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ މުޤައްދިމާގައި ގޮތުގެ "ލީޒްހޯލްޑް" ރައިޓްސް ދީގެ މުއްދަތަކަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ލިބިދިނުމާއެކު، އެގޮތުގައި ބިނާކުރާ އިމާރާތުގެ ވަކި ފަންގިފިލާތަކުގެ ވެރިފަރާތަކީ ލީޒްހޯލްޑަރުން އެއްބަސްވުމަށް ބެލުމުން ސާފުވާނެތީ، އެ ކަމަކީ މިއާއިން ރިޢާޔަތްކޮށް ޖީ.އެސް.ޓީ ނަގަން އެއީ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ ބައެއްގޮތް ގެއްލުން ލިބޭނެ ކަމެއް ކަމަށެވެ. އަދި އެއްބަސްވުމުގެ އެއްވެސް މާއްދާއެއްގައި ހިދުމަތެއް ދިނުން ޤަރާރުވާފަދަ އިބާރާތެއް ނުހިމެނޭކަމާއި، އެ އެއްބަސްވުމަކީ ގޮތުގެ ވެރިފަރާތަށް ހިދުމަތެއް ދިނުމަށްފަހު ނުވަތަ ހިދުމަތެއް ޚަރަދުކުރުމުގެ ކުރިން އެ ހިދުމަތެއް ބަޔާންކުރާ އަދި ލީޒްގެ ގަވާއިދުތަކާއި އެއްބަސްވުމެއް ނޫންކަމާއި، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ގޮތުގެ ވެރިފަރާތަށް ހިދުމަތްދިނުމުގެ، "ކޮންސްޓްރަކްޝަން ސަރވިސް" އެއްކަމަށް މިއާއިން ކަނޑައެޅި ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ސާބިތުނުވާކަމަށެވެ. އިތުރަށް މި ނުކުތާގައި ދެކެން ޓެކްސް އިދާރާގެ އަޑުއެހުމުގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ މިއާއިން ޖީ.އެސް.ޓީ ހިސާބުކުރި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭ ކަމަށް ބުނާއިރު ޓެކްސް ދައްކަންޖެހުނީ ކޮން ކަމަކަށްތޯ މިއާއިން ބުނެފައި ނުވާކަމާއި، ހުށަހެޅުމާ އެކު މުއާމަލާތަކީ ޓެކްސް ނެގޭނެ މުއާމަލާތެއް ކަމަށް އެފަރާތުން ޤަބޫލުނުކުރާ ކަމަށެވެ.[11]

---

10 އެގްރީމަންޓް ނަންބަރު Cv-C/C-662/2017 "އިމާރާތް ކުރުމާއި ކުއްޔަށްދިނުމުގެ އެއްބަސްވުން" 01 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)

11 03 ޖުލައި 2025 ވަނަ ދުވަހު ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގައި އޮތް އަޑުއެހުމުގެ މަޙްޟަރު ބަލާށެވެ

15. އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ ދާއިރާ ނުކުތާއަކީ މި މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅުން އިއުތިރާޒުގައި އެފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ނުކުތާއެއްނޫންކަމުން، އެއީ ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅި ބަހުސްކުރެވިދާނެ ނުކުތާއެއް ނޫންކަމަށް ބެލެ ޓްރައިބިއުނަލުން ކަނޑައަޅައިފިއެވެ.

## <u>އިއުތިރާޒު މަރުޙަލާގައި ހުށަނާޅާ އަދި ހުށަހެޅުމުގައި ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅުން</u>

16. ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅާ އަދި ހުށަހެޅި އަދި ދިފާޢު ބަޔާނުގައިވާ ގުޅޭ މައްސަލަތަކަކީ މިދެ ކުރިން ވެސް މި ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅި ގޮތް ނިންމާފައިވާ މައްސަލަތަކެވެ. މި ޓްރައިބިއުނަލުން 18 ޑިސެމްބަރު 2022 ގައި ނިންމާފައިވާ ބިލިޓްސް ކޮންސްޓްރަކްޝަން ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ. މޯލްޑިވްސް އިންލަންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީ[12] މައްސަލަ އަދި 22 ޖޫން 2025 ގައި ނިންމާފައިވާ ޕްރިމިއަރ ޕްރޮޕަރޓީޒް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ. މޯލްޑިވްސް އިންލަންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީ[13] (މީގެ ފަހުން ޕްރިމިއަރ ޕްރޮޕަރޓީޒް މައްސަލަ) އަދި 02 އޮކްޓޫބަރު 2025 ގައި ނިންމާފައިވާ އީސްޓަން ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ. މޯލްޑިވްސް އިންލަންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީ[14] (މީގެ ފަހުން އީސްޓަން) މައްސަލަ ފާހަގަކުރަމެވެ. އަދި މި ޙުކުމްތަކާއި ގުޅިގެން

---

[12] ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު TAT-CA-B/2022/005 މައްސަލަ (26 މާރިޗު 2024): (1) ޓެކްސް ނެގުމާބެހޭ އިދާރީ ޤާނޫނުގެ 44 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން، ޓްރައިބިއުނަލުގައި މައްސަލައެއް އިސްތިއުނާފުކުރެވޭނީ، މިޢާއިން ނުވަތަ ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް އޮފް ޓެކްސޭޝަން ނިންމާ ނިންމުމަކާމެދު (އޯޑިޓުގެ ނިންމުންތަކާއި ހިމެނޭގޮތުން) ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތުން ހިތްހަމަ ނުޖެހޭނަމަ އިދާރީ ޤާނޫނުގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މިޢާދު އިއުތިރާޒު ހުށަހެޅުމަށްފަހު، އެ އިއުތިރާޒާމެދު މިޢާއިން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއް އޮތްނަމަ، އެއީ މިގޮތަށް "އޮބްޖެކްޝަން ރިވިއު ޑިސިޝަން" ކަމެވެ. (2) ކަމާބެހޭ ޤާނޫނާއި ގަވާއިދުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތަރުތީބުން ބަލާއިރު، ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅާ މައްސަލަތަކާ އިސްނަގައިގެން މި ޓްރައިބިއުނަލުގައި މައްސަލައެއް ބެލުމުގެ ފުރުސަތު އޮތްކަމަށް ޤާނޫނު ނުދެއްވާކަމެވެ. (3) ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލުގެ ގަވާއިދުގައި، މިޢާއަށް އިއުތިރާޒު މަރުޙަލާގައި ހުށަހަޅައިފައިނުވާ <u>އަދި ހުށަހެޅި އަދި ދިފާޢުގައި</u> ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅާއިރު އިތުރު ސަބަބުތަކާއި މައްސަލައެއް ދެ ފަރާތުން ހުށަހެޅުމަށް ފުރުސަތު ދޭނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވިޔަސް، އެ ހުށަހެޅުމަކީ ދިފާޢުގައި އިތުރު ނުކުތާތަކެއް ޓްރައިބިއުނަލަށް ގެނައުމުގެ ނިޔަތުގައި އަލަށް ގެނެވޭ ބަހުސްތަކަށް ވުރެ، ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލައެއް ހުށަހެޅުމުގެ އަސާސީ ޝަރުޠުތަކާ ޚިލާފުވާކަމަށް ބެލެވޭ މައްސަލަތަކެވެ. (4) އިއުތިރާޒު މަރުޙަލާގައި ހުށަނާޅާ އަދި ހުށަހެޅުމުގައި ޓްރައިބިއުނަލަށް މަރުޙަލާގައި ފުރުސަތު ދޭ، އެފަދަ ހުށަހެޅުންތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުން ޓްރައިބިއުނަލުން ބަލާނެ ގޮތުގެ ޓްރައިބިއުނަލުގައި ގޮތެއް ނިންމާނަމަ، މީގެ އޯޑިޓުގެ ނިންމުމާ ގުޅުވައި ކަމާއި، އިއުތިރާޒުގައި މިޢާއިން ނިންމުމާ ގުޅުވައި ނުނިންމާކަމެވެ. (5) މީގެ އޯޑިޓުގެ ނިންމުން ޓްރައިބިއުނަލުގައި ބަލައި ގޮތް ނިންމައިދިނުމަށް، ޓެކްސް ނެގުމާބެހޭ އިދާރީ ޤާނޫނުގެ ގަވާއިދުތަކުގައި އިންތިޒާމުކޮށްފައިވާ ތަރުތީބު ގެއްލިގެން ދާނެކަމަށް، އަދި އެ ޤާނޫނުގެ 42 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިއުތިރާޒުގެ މަރުޙަލާގެ ބޭނުންވެސް ނެތިގެން ދާނެކަމެވެ.

[13] ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު TAT-CA-G/2021/005 މައްސަލަ (22 ޖޫން 2025): ޓްރައިބިއުނަލުގެ ގަވާއިދުގެ 50 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)[41] ގައި، އިއުތިރާޒު މަރުޙަލާގައި މިޢާއަށް ހުށަހަޅައިފައިނުވާ އަދި ހުށަހެޅި އަދި ދިފާޢުގައި ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅާއިރު އިތުރު ސަބަބުތަކާއި މައްސަލައެއް ދެ ފަރާތުން ހުށަހެޅުމަށް ފުރުސަތު ދިނުމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމާ ގުޅިގެން އެހެން ޙާލަތުގައި، އެއްވެސް ފަރާތެއް (limitation) އެއް ނެތި މުޠުލަޤް (absolute) ކޮށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމެއް ކަމަށް ނުބެލެވުނު، އިސްތިއުނާފުކުރެވޭ ގޮތުގެ އޯޑިޓު މިޢާއިން ކަނޑައަޅާ ގޮތުގެ ތަފާތު މަރުޙަލާގައި، އަދި މިޢާއިން އޯޑިޓަށް ނިސްބަތްވުން، އިއުތިރާޒު މަރުޙަލާގައި ހުށަހަޅާފައިނުވާ އަދި ހުށަހެޅި އަދި ދިފާޢުގައި <u>ހުށަހަޅާ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ފުރުސަތު ދޭފަދަ، ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅާ ބަހުސްތަކާ އަދި ހުށަހެޅި އަދި ދިފާޢު، އޯޑިޓު މަރުޙަލާގައި ނުވަތަ އިއުތިރާޒު މަރުޙަލާގައި މިޢާއަށް ހުށަހަޅާފައި ނުވާ ގުޅުން،</u> ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ސަބަބުތަކާއި ގުޅިގެން ނުވަތަ ކަމާއި ނުޖެހި ދީފައިވާ، ނުވަތަ ކަމަކަށް ދިފާޢުކުރުން، އާއި ނިސްބަތްވާ ހުށަހެޅުން ބަލައިގެން ހުށަހަޅާ ދިފާޢު ބަލައިގަތުން، ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތުން އޯޑިޓު މަރުޙަލާގައި ހުށަހެޅުމުގެ (ސަބަބަކީ އިންސާފުގެ މަސްލަޙަތު ރައްކާތެރިކުރުމަށް) މަސައްކަތް ކުރުމަށްފަހު، އޯޑިޓު ނިންމުމާ މެދު ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅާ ބަހުސްތައް ފަރުވާކުރުން ނޫނީ، ނަމަވެސް ޓްރައިބިއުނަލުގެ ގަވާއިދުގައި އެފަދަ ހުށަހެޅުމަށް ފުރުޞަތު ލިބިގެންވާ ހާލަތު ދިފާޢު ހުށަހެޅުމަށް އިސްތިސްނާ ގޮތުން ފުރުޞަތުދޭ، ކަމާއި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމާއި ގުޅުވައި އަމަލުކުރަން ޖެހޭނެކަމަށް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

[14] ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު TAT-CA-G/2023/001 އީސްޓަން ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ މީރާ މައްސަލަ (02 އޮކްޓޫބަރު 2025)

އަހުލުންގެ ބަހުރު ވަރަށްފުރަތަމަ ތަކުރާރު ގޮތުގައި **އީ-ސާފޭން މައްސަލައިގައި** ބާކީކުރެވިފައިވާނެއެވެ. **އީ-ސާފޭން މައްސަލައިގައި** އަހުލުންގެ ބަހުރުގައި މައިގަނޑު ގޮތުގައި ބާކީކުރެވިފައިވާ، ސަބްރިމް ކޯޓުގެ ނިންމުންތަކުގެ އަލީގައި، ހުރަހެއް ހުރަހެއްކަމަށް އަދި ހުރަހެއްކަމުގެ ބަލައިގަތުމާއިމެދުގައި ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ފުލްބެންޗުން ނިންމާފައިވާ ކަނޑައެޅުއްވުން އިސްތިސްނާ ހާލަތުތަކުގެ ތެރޭގައި ނުހިމެނޭ ހުރަހެއްކަމުގެ ބަލައިގަތުމާ ދިފާޢުވެރިފަރާތުގެ ބަލައިގަތުމުގެ ބަދަލުގައި ތަކުރާރުވާނެކަމުގެ އެއްވެސް ބަލައިގަތުމުގެ ޤާނޫނީ ހުރަހެއްނުވާނެއެވެ.[15] އަދި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ނުކުތާ އެ ފަރާތުން އިޢުތިރާޟު މަޢުލޫމާތުގައި ހުށަހެޅުން ސަރަޙައްދު ބައްޓަންކޮށް އެއީ އެކަށީގެންވާ ސަރަޙައްދެއް ސާބިތުކޮށްދިނުމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ ޝަރީޢަތުގައިކަމަށްވެސް **އީ-ސާފޭން މައްސަލައިގައި** އަހުލުންގެ ބަހުރުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާނެއެވެ.[16]

## އިސްތިއުނާފީ ދަޢުވާ ނުކުތާ ބަލައިގަތުމާއިމެދު ގޮތް ނިންމުން

17. އިސްތިއުނާފީ ދަޢުވާ ނުކުތާގެ ތަފްސީލުގައި އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ދެއްކި ވާހަކަތަކުގެ ޚުލާޞާއަކީ، އެފަރާތުން އިންކާރުކުރަނީ، އެއްބަސްވުމުގެ[17] އެއްވެސް މާއްދާއެއްގައި ދިފާޢުވުމުގެ ދުވަސް ހިފެހެއްޓުމުގެ ދިނުން ބާރުވާފަދަ އެއްވެސް މާއްދާއެއް ހިމެނިފައި ނުވާއިރު، ޖިބާއިން އެ މުޢާމަލާތަކީ "ކޮންސްޓްރަކްޝަން ސަރވިސް" އެއް ކަމަށް ކަސްޓަމަރަށް އެ މުޢާމަލާތުން ޖީ.އެސް.ޓީ ހިސާބުކުރިކުރުމަކީ، އެ މުޢާމަލާތަކީ ޓެކްސް ނުޖެހޭ ހަރަކާތެއްގެ ގޮތުގައި ޖިބާއިން ކަސްޓަމަރަށް ކަސްޓަމަރުކުރާކަން އެނގޭތީއެވެ.

18. ޖިބާއިން ފާހަގަކުރި ފަދައިން އިސްތިއުނާފީ ދަޢުވާ ނުކުތާއަކީ ޖިބާގެ އިއުތިރާޟަށް ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމުގެ ތެރެއިން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ނުކުތާއެއް ނޫނެވެ. އެއްބަސްވުމުގައި ދެފަރާތުން އެއްބަސްވެފައިވާ މުޢާމަލާތަކީ ހިދުމަތެއް ކަމަށް ޖިބާއިން ކަސްޓަމަރު ކަސްޓަމަރުން އަދި އެ މުޢާމަލާތުން ޖީ.އެސް.ޓީ ނެގި ނަގުމަށް އިޢުތިރާޟު މަރުޙަލާގައި އެފަރާތުން އިންކާރުކޮށްފައިނުވެއެވެ.

19. ކޮންމެހެން ހުރި ނަމަވެސް، އިސްތިއުނާފީ ފުރަތަމަ ނުކުތާ އަދި ދަޢުވާ ނުކުތާއަކީ ޖެނެރަލް ބަޔާނެއް، އިސްތިއުނާފީ ފުރަތަމަ ނުކުތާއަށް ޖަވާބު ދިނުމުގެ ކުރިން އިސްތިއުނާފީ ދަޢުވާ ނުކުތާއަށް ޖަވާބު ދެވިދާނެތޯ ބެލުމުގެ ބޭނުމަށް އަހުލުން ދެކެމެވެ. މިގޮތުން ދެކޭ ސަބަބަކީ، އިސްތިއުނާފީ ފުރަތަމަ ނުކުތާގައި އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުގެ މައިގަނޑު ބައްސަލަ، 'ޖިބާއިން ކުރިން އަމަލުކުރި ގޮތައް ހިފެހެއްޓި ފަދަ އަމަލުކުރި ކުރިން'، މި މައްސަލައިގައި ނަމަ، ކުރިން މިފަދަ މުޢާމަލާތްތަކުން ޖީ.އެސް.ޓީ ނެގުމަށްފަހު، ފަހުން ޖީ.އެސް.ޓީ ނަގާނެ އެއީ ޖިބާއަށް ކުރިންނާއި ކަމުގެ ނުވަތަ ނުނަގާ! މި ބައްސަ ކަމުގައިވާތީ، ޖިބާއިން



---

[15] ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު TAT-CA-G/2023/001 އިސްތިއުނާފު ޓްރަޔަލް ބަންޑަލް ވ މީޑިއާ މައްސަލައިގެ ޕޭޖު ނަންބަރު 244-241

[16] ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު TAT-CA-G/2023/001 އިސްތިއުނާފު ޓްރަޔަލް ބަންޑަލް ވ މީޑިއާ މައްސަލައިގެ ޕޭޖު ނަންބަރު 252

[17] އެގްރީމަންޓް ނަންބަރު Cv-C/C-662/2017 "އިމާރާތް ކުރުމާއި ކޮންޓްރެކްޓުގެ އެއްބަސްވުން"

ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް، ދަފްތަރު ފަންގިފިލާ، ގ. މާގަލު، ބުރުޒުމަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ. ފޯން: 3015555
އީމެއިލް އެޑްރެސް: info@tat·gov·mv ވެބްސައިޓް: www·tat·gov·mv

ޢަމަލުކުރި ގޮތް ރަނގަޅުގޮތް ނުވަތަ ޤާނޫނީ ދެނެގަތުމުގައި މި މައްސަލައިގައި ޘުބޫތާތު އުފެދިފައިވާ މުޢާމަލާތަކީ ހަޤީޤަތުގައިވެސް ޓެކްސް ނަގާ ޙަރަކާތެއްކަމާ (taxable activity) ދެނެގަތުން މުހިންމު ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެމެވެ.

20. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **ކަރީމުﷲ ޙުސައިން ވ. މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސް**[18] ޤަޟިއްޔާ އަދި އެ ކޯޓުގެ **އާމިނަތު ނަޒީހާ ވ. ސީޑީޕީ ދަ އިންޓަރނޭޝަނަލް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް**[19] ޤަޟިއްޔާއިގައި، ހުކުމަށް އަޅާ ފާހަގަކުރި ނުކުތާއަކީ މައްސަލަ ނިންމާ ގޮތުގެ ސަބަބުން ބުރަދާ ސާބިތު ދެއްކުމާއި ކަށަވަރުކަން ވާނަމަ ނުވަތަ އިސްތިސްނާއާކުރެވޭ މައްސަލަވެރިޔާ ސާބިތު ދަލީލުފުރިހަމަ ނުކުތާއެއް ކަމުގައިވާނަމަ އެ ހުކުމުގެ ބަލައިގަނެވިދާނެ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

21. މި މައްސަލައިގައި ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްތިއުނާފީ ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ އެގޮތަށް ނުކުތާއެއްކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަމެވެ. އެއީ، އިސްތިއުނާފީ ފުރަތަމަ އަދި ދެވަނަ ނުކުތާގައި އިސްތިއުނާފުވެރިޔާ ފާހަގަކޮށް އުފައްދާ ބަލަހައްޓާ ގޮތުން ލިޔެކިޔުމާ ބަލަހައްޓަންވާ ފޮތްތައް، މިސާލަކަށް ޢަމަލުކުރި ގޮތް ރަނގަޅުގޮތް ދެނެގަތުމަށްޓަކައި، ހުށަހެޅުން އުފެދިފައިވާ މުޢާމަލާތަކީ ޖީ.އެސް.ޓީ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބިލުގެ އަދަދެއް ކަނޑައެޅޭ ގޮތަށް މުޢާމަލާތެއްކަމާ ދެނެގަތުން މުހިންމުކަމަށް ދެކެމެވެ. އެހެންކަމުން އިސްތިއުނާފުވެރިޔާ ފާހަގަކޮށް ބިޒްނަސް އެޖެންޓް ބަރަބަހުއްޓުމުގައި އިސްތިއުނާފުކުރި ދެވަނަ ނުކުތާގައި މި ބަރަބަހުއްޓުމުން ގޮތް ނިންމިދާނެ ނުކުތާއެއް ކަމަށް ދާނީ އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

---

[18] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/57 ޤަޟިއްޔާ: "...ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޤާނޫނީ ނުވަތަ ގަވާއިދުއްގައި ވިޔަސް އަދި ޤާނޫނީ ނުކުތާތަކުގައި އެއްގޮތް މަޝްވަރާ ކޯޓަށް ބަލައިގަނެވޭނެ ހާލަތްތަކެއް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވަތަ ... އިންސާފު ވާސިލުވުމަށްޓަކައި، އަދި ޤާނޫނީ ފުރުޞަތު ހުޅުވާލުމުގެ ... ދެކެމެވެ. އެގޮތުން؛ (1) ހުކުމަށް އަޅާ ޤާނޫނީ ނުކުތާއެއް ... ނުވަތަ (2) ހުކުމަށް އަޅާ ޤާނޫނީ ނުކުތާއެއް ... މައްސަލަ ނިންމާ ގޮތުގެ ސަބަބުން ބުރަދާ ސާބިތު ދެއްކުމާއި ކަށަވަރުކަން ނުވަތަ އިސްތިސްނާއާކުރެވޭ މައްސަލަވެރިޔާ ސާބިތު ދަލީލުފުރިހަމަ ... އަދި ޤާނޫނީ ނުކުތާއެއް ސުޕްރީމް ކޯޓުން ބަލައިގަނެވިދާނެ ... ކަމަށެވެ..."

[19] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/SC-A/20 ޤަޟިއްޔާ: "...އިސްތިއުނާފީ މައްސަލަތަކުގައި ... ހުކުމެއް ... (1) ... (Non-availability) (2) ... (Relevance) (3) ... (Credibility)"



ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް، ދެވަނަ ފަންގިފިލާ، ގ. މާގަލު، ބޮޑުތަކުރުފާނު މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ. ފޯން: 3015555
ވެބްސައިޓް: www.tat.gov.mv އީމެއިލް: info@tat.gov.mv

## ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމަކީ ޚިދުމަތެއް ދިނުމަށް ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމެއް ކަމަށް މީރާއިން ކަނޑައަޅާފައިވަނީ ގޯސްކޮށް ކަމަށް ބުނާ ބުނުން

22. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތާއި ގ. ދޫނި / އާރަމް ސަޕީޑް އާރުމުދު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގައި[20] ޚިދުމަތެއް ދިނުން އެއްވެސް އިބާރާތަކުން ދޭހަނުވާއިރު އެއީ ޚިދުމަތެއް ދިނުމަށް ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމެއް ކަމަށް މީރާއިން ކަނޑައަޅާފައިވަނީ ގޯސްކޮށް ކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނެއެވެ.

23. އެއްބަސްވުމުގެ ދީބާޖާ އަދި ދެފަރާތުން އެއްބަސްވެފައިވާ ޝަރުތުތަކަށް ބަލާއިރު، ދެފަރާތުންވެސް އެއްބަސްވެފައި، ބޮޑު މިނުގައި 1202.07 އަކަފޫޓު ހުންނަ ހުޅުމާލޭ ޕްލޮޓް ނަންބަރު 11156 ގައި 06 ވަނަ ފަންގިފިލާގެ އިމާރާތެއް ކުރުމަށެވެ[21]. އިމާރާތް ކުރުމުގެ މަސައްކަތް ބަޔާންކުރެވިފައިވަނީ އެޗް.ޑީ ކޮންސްޓްރަކްޝަން އަށެވެ[22]. އަދި އިމާރާތް ކުރުވުމަށް އެޗް.ޑީ ކޮންސްޓްރަކްޝަންގެ ޚަރަދުގައެވެ[23]. މިގޮތުން އެއްބަސްވެފައިވާ ބަދަލުގައި އިމާރާތް ކޮޅު ނިމުމުން، ދޭނީ އެއްމަރަޙަލާ އިމާރާތުގެ 4 ވަނަ ފަންގިފިލާ އެޗް.ޑީ. ކޮންސްޓްރަކްޝަނަށް ދިނުމަށެވެ[24]. މިއީ މި އެއްބަސްވުމުގެ މުޤާބިލެވެ[25].

24. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ދަޢުވާ ކުރާ ފަދައިން، އެއްބަސްވުމުގެ އެއްވެސް އިބާރާތެއްގައި "ޚިދުމަތް ދިނުން" މިފަދައިން ސަރީހަ ބަހުން ބަޔާންކޮށްފައި ނުވެއެވެ. ނަމަވެސް މި އެއްބަސްވުމަށް ބެލުމުން، މުޤާބިލުގައި ފައިސާ ނޫން، ނަމަވެސް އެހެން ގޮތަކުން ފައިދާއެއް/އެއްޗެއް ލިބިދޭ ގޮތަށް އިމާރާތް ކުރުމަށް އެއްބަސްވެފައިވާ ކަން އެނގެއެވެ. އިމާރާތް ކުރުމުގެ މަސައްކަތަކީ އޭގެ ޖޯހަރުގައި ޚިދުމަތެއް ކަމަށް އެއްވެސް ޝައްކެއް އޮތް ކަމެއް ނޫނެވެ. އެހެންކަމުން، "ޚިދުމަތް ދިނުން" މި ބަސް އެއްބަސްވުމުގައި ސަރީހަ ނުވިޔަސް ސީދާ ބަހުން ލިޔެވިފައި ނެތްކަމުގައިވިޔަސް، މި އެއްބަސްވުމަކީ އެ އެއްބަސްވުމަކީ އިމާރާތްކޮށްދިނުމަށް ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމެއް ކަން އެނގެއެވެ. އިމާރާތް ކުރުމަށް އެއްބަސްވެފައިވާ އެޗް.ޑީ ކޮންސްޓްރަކްޝަނެވެ. އަދި އެޗް.ޑީ ކޮންސްޓްރަކްޝަން އެއްބަސްވާ ކަމަށް އިމާރާތްކުރުމުގެ ޚިދުމަތް ދޭ ފަރާތަކަށް ދިނުމެވެ. އެކަން މި އެއްބަސްވުމަށް ބައިވެރިވުމުން ސާފުކޮށް އެނގެން އެބައޮތެވެ.

[20] އެގްރީމަންޓް ނަންބަރު Cv-C/C-662/2017 "އިމާރާތް ކުރުމާއި ކުއްޔަށްދިނުމުގެ އެއްބަސްވުން"
[21] އެގްރީމަންޓް ނަންބަރު Cv-C/C-662/2017 "އިމާރާތް ކުރުމާއި ކުއްޔަށްދިނުމުގެ އެއްބަސްވުން" ގެ 01 ވަނަ މާއްދާ
[22] އެގްރީމަންޓް ނަންބަރު Cv-C/C-662/2017 "އިމާރާތް ކުރުމާއި ކުއްޔަށްދިނުމުގެ އެއްބަސްވުން" ގެ ދީބާޖާ
[23] އެގްރީމަންޓް ނަންބަރު Cv-C/C-662/2017 "އިމާރާތް ކުރުމާއި ކުއްޔަށްދިނުމުގެ އެއްބަސްވުން" ގެ 01 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)
[24] އެގްރީމަންޓް ނަންބަރު Cv-C/C-662/2017 "އިމާރާތް ކުރުމާއި ކުއްޔަށްދިނުމުގެ އެއްބަސްވުން" ގެ 01 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަދި 11 ވަނަ މާއްދާ
[25] އެގްރީމަންޓް ނަންބަރު Cv-C/C-662/2017 "އިމާރާތް ކުރުމާއި ކުއްޔަށްދިނުމުގެ އެއްބަސްވުން" ގެ 05 ވަނަ މާއްދާ

"ކޮންސްޓްރަކްޝަން ސަރވިސް" އެއްކަމަށް ކަނޑައަޅާ ޤާނޫނީ ނައްޞަކީ ކޮބާކަން ލިޔުމުން ސާފުކޮށްދީފައިނުވާކަމަށް ބުނާ ބުނުން

25. "ކޮންސްޓްރަކްޝަން ސަރވިސް" އަކީ ކޮބާކަން ލިޔުމުން ބަޔާންކޮށްދީފައިނުވާކަމަށާއި، އޭގެ ޤާނޫނީ ނައްޞަކީ ކޮބާކަމެއް ލިޔުމުން ބަޔާންކޮށްދީފައިނުވާކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ތަކުރާރުކޮށް ބުނެފައިވެއެވެ. އަދި މި ބުނުމާއި ވިދިގެން ރިސޯޓް ތަރައްޤީ ކުރުމަށް ވޯކް އެއްބަސްވުންތަކުގައި، އެއީ ކޮންސްޓްރަކްޝަން ސަރވިސް އެއް ކަމަށް ލިޔުމުން ނުބަލައި އިސްތިއުނާފު ކުރުވިފައިވާ މުޢާމަލާތަކީ އެފަދަ ޚިދުމަތެއް ކަމަށް ލިޔުމުން ނިންމި ނިންމުން އެއީ ޤަވާޢިދާއި ޚިލާފު ނިންމުމެއްކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ތަކުރާރުކޮށް ބުނެފައިވެއެވެ.

26. މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގުން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނު[26]ގެ ތަޢާރަފުގައިވާ ގޮތުން އެ ޤާނޫނަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވިއްކާ މުދަލާއި ދޭ ޚިދުމަތުގެ އަގުން އެ ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން "ގުޑްސް އެންޑް ސަރވިސަސް ޓެކްސް" ނެގުމުގެ އުޞޫލުތަކާއި ބާރުތައް ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ[27]. އެގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވިއްކާ މުދަލާއި ދޭ ޚިދުމަތުގެ ތެރެއިން، ޖީ.އެސް.ޓީ ޤާނޫނުގައި ޖީ.އެސް.ޓީ ނަގާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުދަލާއި ދޭ ޚިދުމަތުގެ އަގުން، އެ ޤާނޫނުގެ 15 ވަނަ މާއްދާއާއި 16 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން އެ ނިސްބަތުގެ މަތިން، ޖީ.އެސް.ޓީ ދައްކަން ޖެހިގެންވެއެވެ[28]. ޖީ.އެސް.ޓީ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނަގާ ޖީ.އެސް.ޓީ 2 ބައިކަން ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ[29]. އެއީ ޓޫރިޒަމް ސެކްޓަރުގެ މުދަލާއި ޚިދުމަތުން ނަގާ ޖީ.އެސް.ޓީ[30] އަދި އެހެން ޓޫރިޒަމްގެ މުދަލާއި ޚިދުމަތުން ނަގާ ޖީ.އެސް.ޓީއެވެ[31]. ހަމައެއާއެކު މުދަލާއި ޚިދުމަތް ނަގާ ޓޫރިޒަމް ސެކްޓަރުގައި މުދަލާއި ނަގަ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ހިންގާ ކޮންމެ ވިޔަފާރިއަކީ ޓެކްސް ނަގާ ރަޖިސްޓަރީވާންޖެހޭ ފަރާތެއްކަމަށް ޖީ.އެސް.ޓީ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ[32].

---

[26] ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/2011 (މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގުން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނު)
[27] ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/2011 (މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގުން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)
[28] ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/2011 (މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގުން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 12 ވަނަ މާއްދާ
[29] ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/2011 (މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގުން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 14 ވަނަ މާއްދާ
[30] ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/2011 (މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގުން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 14 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)
[31] ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/2011 (މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގުން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 14 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)
[32] ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/2011 (މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގުން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)



ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް، ދެވަނަ ފަންގިފިލާ، ގ. މާގަހާ، ބުރުޒުމަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ. ފޯން: 3015555
އީމެއިލް އެޑްރެސް: info@tat·gov·mv ވެބްސައިޓް: www·tat·gov·mv

27. ބުނެވުނު ޤާނޫނު[33]ގައި **ގުޑްސް ނުވަތަ ޚިދުމަތް** ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހިންގާ ވިޔަފާރިއަކުން ވިއްކާ މުދަލަކަށް ނުވަތަ ޚިދުމަތަކަށެވެ.[34] އަދި ޚިދުމަތް ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ **މުދަލުގެ ގޮތުގައި ނުހިމެނޭ އެންމެހައި ކަންކަމެވެ.**[35] އަދި ޓެކްސް ނެގުމުން އިސްތިސްނާ މުދަލާއި ޚިދުމަތްތައް އެ ޤާނޫނުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ލިސްޓްކޮށްފައިވެއެވެ. އިސްތިސްނާ މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ ގޮތުގައި 16 ކަމެއް[36] ލިސްޓްކޮށްފައިވާއިރު، ކޮންސްޓްރަކްޝަން ނުވަތަ އިމާރާތް ކުރުމުގެ މަސައްކަތް އެ ލިސްޓްގައި ހިމެނިފައިނުވެއެވެ.

28. ޖީއެސްޓީ ޤާނޫނުގައި ޚިދުމަތް ކަމަށް "**މުދަލުގެ ގޮތުގައި ނުހިމެނޭ އެންމެހައި ކަންކަމެވެ.**" މިގޮތަށް ބުނެފައި އޮތުމުން ޚިދުމަތް ވަރަށް ފުޅާކޮށް މާނަކުރެވިފައެވެ. މުޢާމަލާތުގެ ގޮތުގައި ކޮންމެ ކަމެއް ކަމަކީ ޚިދުމަތުގެ މާނައިގެ ތެރެއަށް ވަދެއެވެ. އަދި އެ ޚިދުމަތަކީ އިސްތިސްނާ ޚިދުމަތްތަކުގެ ތެރެއަށް ނުވަދެނަމަ ޚިދުމަތެއްކަމުގައި ވާނަމަ އޭގެން ޖީ.އެސް.ޓީ ނަގާނެކަމަށް ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

---

[33] އިބިދ

[34] ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/2011 (މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގުން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[35] ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/2011 (މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގުން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 4 ވަނަ މާއްދާ

[36] (ހ) ސަރުކާރުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާއެއްގައި ނުވަތަ ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ މުއައްސަސާއެއްގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްގެން ކަރަންޓުގެ ޚިދުމަތް ދޭ ފަރާތަކުން ދޭ ކަރަންޓުގެ ޚިދުމަތް؛ (ށ) ސަރުކާރުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާއެއްގައި ނުވަތަ ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ މުއައްސަސާއެއްގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްގެން ފެނުގެ ޚިދުމަތް ދޭ ފަރާތަކުން ދޭ ފެނުގެ ޚިދުމަތް؛ (ނ) ސަރުކާރުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާއެއްގައި ނުވަތަ ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ މުއައްސަސާއެއްގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްގެން ޕޯސްޓުގެ ޚިދުމަތް ދޭ ފަރާތަކުން ދޭ ޕޯސްޓުގެ ޚިދުމަތް؛ (ރ) ސަރުކާރުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާއެއްގައި ނުވަތަ ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ މުއައްސަސާއެއްގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްގެން ނަރުދަމާގެ ޚިދުމަތް ދޭ ފަރާތަކުން ދޭ ނަރުދަމާގެ ޚިދުމަތް؛ (ބ) ސަރުކާރުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާއެއްގައި ނުވަތަ ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ މުއައްސަސާއެއްގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްގެން ތަޢުލީމުގެ ޚިދުމަތް ދޭ ފަރާތަކުން ދޭ ތަޢުލީމުގެ ޚިދުމަތް؛ (ޅ) ސަރުކާރުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާއެއްގައި ނުވަތަ ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ މުއައްސަސާއެއްގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްގެން ހިންގާ ސިއްޙީ ޚިދުމަތް ދޭ ފަރާތަކުން ދޭ ސިއްޙީ ޚިދުމަތް؛ (ކ) މި މާއްދާގެ (ހ) އިން ފެށިގެން (ޅ) ގެ ނިޔަލަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޚިދުމަތްތައް އެ ބާވަތުގެ ޚިދުމަތްތަކެއްގެ ގޮތުގައި ދިނުމަށް ބޭނުންވާ އަދި އެ ޚިދުމަތްތައް ދިނުމާ ގުޅިގެން ހުރި ތަކެއްޗާއި ޚިދުމަތްތަކުގެ ތެރެއިން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ޚިދުމަތްތައް؛ (މ) ސަރުކާރުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާއެއްގައި ނުވަތަ ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ މުއައްސަސާއެއްގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްގެން ހިންގާ ބަސްފަހަރުގެ ޚިދުމަތް ދޭ ގޮތުގައި ވިޔަފާރި ސަރުކާރުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާއިން ހުއްދަދޫކޮށްފައިވާ ބަދަލު ބޯޓުފަހަރަކީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ގޮތެއްގެ ޖެއްސުމަށް؛ (ފ) ސަރުކާރުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާއެއްގައި ނުވަތަ ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ މުއައްސަސާއެއްގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްގެން ހިންގާ ހިޔާސާބަހަކަށް މަސައްކަތްކުރާ ޖަމްޢިއްޔާއަކުން ނުވަތަ ޖަމާޢަތަކަށް ހިލޭ އެހީގެ ގޮތުގައި ހަދިޔާކޮށްފައިވާ ތަކެއްޗެއް އެ ޖަމްޢިއްޔާއަކުން ނުވަތަ ޖަމާޢަތަކުން ވިއްކުން؛ (ދ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ މާލީ ޚިދުމަތްތައް؛ (ތ) ނުއުފުލޭ މުދާ ކުއްޔަށް ދޫކުރެވޭ ދިރިއުޅުމަށް ބޭނުންކުރާ ޖާގަ ކުއްޔަށް ދިނުން؛ (ލ) ބައިނަލްއަޤްވާމީ ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތްތައް؛ (ގ) ޖީ.އެސް.ޓީ ނަގުމުން އެހެނިހެން ޤާނޫނުތަކުން އިސްތިސްނާކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކަށް ވިއްކާ މުދަލާއި ޚިދުމަތް؛ (ޏ) ޑިޕޮޒިޓުގެ ގޮތުގައި ނަގާ ފައިސާ؛ (ސ) ސަރުކާރުން ކަނޑައަޅާ އުސޫލާ އެއްގޮތަށް ގެދޮރުގެ ހިލޭ ... ސަރުކާރުން ނުވަތަ ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާ ... ސަރުކާރުން ވިއްކާ ފްލެޓް ނުވަތަ ގެދޮރު ނުވަތަ އިމާރާތް. ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/2011(މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގުން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމަށްފަހު، މި މާއްދާގެ މި އަކުރުގެ ދަށުން އިސްތިސްނާކޮށްފައިވާ މުދަލާއި ގެދޮރު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނޫން ޖީ.އެސް.ޓީ އެއްވެސް ފަރާތަކުން ދައްކާފައިވާނަމަ، އެފަރާތަކުން ޖީ.އެސް.ޓީގެ ގޮތުގައި އެ ފަރާތަކުން ދައްކާފައިވާ ފައިސާ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/2011(މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގުން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނު) އަށް 2 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމާއި 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ފަރާތަކަށް އަނބުރާ ދައްކަންވާނެއެވެ. (ޒ) ސަރުކާރުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާއެއްގައި ނުވަތަ ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ މުއައްސަސާއެއްގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްގެން ހިންގާ ޤާނޫނީ ޚިދުމަތްދޭ ތަންތަނުން ދޭ ޤާނޫނީ ޚިދުމަތްތައް.



ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް، ދެވަނަ ފަންގިފިލާ، ގ. މާގަލާ، ބުރުޒުމަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ. ފޯން: 3015555
އީމެއިލް އެޑްރެސް: info@tat·gov·mv ވެބްސައިޓް: www·tat·gov·mv

29. ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2011 މާނަކުރުމުގެ ހަމަތައް ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނު[37]ގައި އާންމު މާނައަށް ބެލުމުގެ އުސޫލު[38]ގެ ދަށުން ބަހެއް، ނުވަތަ އިބާރާތެއް، ނުވަތަ ޖުމްލައެއް ބޭނުންކޮށްފައިވާ ގޮތުން، އޭގެން ވަކި މާނައެއް ދޭހަވާގޮތަކަށްވާނަމަ، އެ ދޭހަވާ މާނަ އެއަށްވުރެ ފުޅާކުރުމަކީ ނުވަތަ އޭގައި ނުހިމެނޭ ކަންތައްތައް ހިމެނޭގޮތަށް މާނަކުރުމަކީ، ތަފްސީރުކުރުމުގެ ނޫންކަމަށް އޮތް އުސޫލަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ޖީ.އެސް.ޓީ ޤާނޫނުގެ 3، 4 އަދި 16 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރާކަމުގައިވިޔަސް، ޤާނޫނުގައި އިސްތިސްނާ ކޮށްފައިވާ މުދަލާއި ހިދުމަތް ފިޔަވައި އެހެން ހުރިހާ މުދަލާއި ހިދުމަތަކުން ޖީ.އެސް.ޓީ ނެގުން އެ މަސްދަރުތަކުން ވާޖިބުކަން ދޭހަކުރެވެއެވެ.

30. ޓެކްސްޕެޔަރުން މައްސަލަކޮށް ކުރެވިފައި މުވާޒަނާގައި ފައިސާ ނުވަތަ އެހެން ތަކެތި ބަދަލުގައި ހޯދައިދޭ ކަންކަމާއި ގުޅޭ ޓެކްސް ނުލާ ޓެކްސްޕެޔަރުން މައްސަލަ ހިފެހެއްޓެވެ. އަދި މި ހިދުމަތަކީ ޖީ.އެސް.ޓީ ޤާނޫނުގެ 16 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޖީ.އެސް.ޓީ ނެގުން އިސްތިސްނާވާ ހިދުމަތަކަށް ނުވާއިރު، މި މުޢާމަލާތުން ޖީ.އެސް.ޓީ ނެގުން ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރެވެއެވެ.

31. ރިޒާޓު ތަރައްޤީކުރާ ފަރާތްތަކަށް ފުރުޞަތު ޓެކްސްޕެޔަރުން ސަރުކާރު އާއި އިސްތިސްނާވާ ކުރިއަށްގެންދާ މައްސަލާގައި ދިރާސާ ކުރުމުގެ ހިދުމަތް އިސްތިސްނާވާ ފަރާތަކުން ބަލަހައްޓާފައެވެ. މިންވަރުގައި މާލީގޮތުން ފުރަގަހަށް ދާއިރު، ރިޒާޓު ތަރައްޤީކުރުމަށްވެސް ބަދަލުގައި ފުރާ ދައުލަތުގެ ވެރިކަމުގައި އެއްބަސްވުމަކީ ދުވަސްތަކެއް ބޮޑުވުމަށްފަހު ކުރެވޭ ބައްދަލުވުމެއް ހިނގައިގެން ރިޒާޓު ތަރައްޤީކުރަން ވާވަ އެއްބަސްވުމުގެ ކަމެވެ. ކުރިއަށް ދާވާ މުއްދަތު ނިމުމަކަށް ގެނެސްދިނީ އަ ބިމުގައި ދައުލަތުގެ ދެއްކުން ހެދުނީ ސަރުކާރުގެ ދައުލަތުން ލިބޭ އަ ބިމުގެ ކުއްޔެވެ. އެއީ ހަލާކުން މި މައްސަލައިގައި ފަރާތާ އެއްބަސްވުމުގައި ދެވޭ މުއްދަތަށް ކުރިއަށް ދިނުމަކީ ބިމުގެ ފަރާތްތަކުގެ ރިޢާޔަތުގައި ވެސް އިޖާރާ ކުރުމުގެ މާލީ ތަނަވަސްކަން ނެތުމުން، އަދި ސަރުކާރަށް ލިބޭ އިޖާރާ ބެލެނިކުރުމުގެ، އިޖާރާ ކުރިމަތިކޮށް ބަހާލާ ބަލާކުރަނީއެވެ. އިޖާރާ ކުރުމުގެ މައްސަލަތަކުގެ އަދަދު ގޮތުގައި ދެކޭތީފަދަ ދިގުމުއްދަތަކަށް ބަދަލުކުރަމުން އިޖާރާގެ ބަދަލު ފަރާތްތަކަށް ދީފައެވެ. ދަން ހުރި ފަރާތްތަކަށް ގާގެ ފަރުމާކުރާ ވިޔަފާރި ބާޒާރެވެ. ކަންތިރިން ހުރުމުން ރިޒާޓު ތަރައްޤީކުރުމަށް ވޭވ އެއްބަސްވުމާއި މި އެއްބަސްވުމާ ތަފާތުކަން ވަރަށްފަސް ސާފުވެ.

37 ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2011 (މާނަކުރުމުގެ ހަމަތައް ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނު)

38 ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2011 (މާނަކުރުމުގެ ހަމަތައް ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)



ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް، ދަފުތަރު ނަންބަރު ... ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ. ފޯން: 3015555

އީމެއިލް: info@tat.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.tat.gov.mv

32. އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން އެފަދައިން ހުށަހާއިރު އަދި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އިމްތިޔާޒުތަކުގެ މަސައްކަތަށް ޚިދުމަތެއް ދޫނުކަމަށް ބުނާ ބުނުމަކީ އެކަށީގެންވާ ޤާނޫނީ ހުއްޖަތެއް ދެއްކިފައިނުވާކަން އިސްތިއުނާފުގެ ކުރިމަތިލާފައިވާ މައްސަލަތަކުގައި ގުޅުންހުރި މުއާމަލާތްތަކުގައި ހިމެނޭ އިމާރާތްކުރުން ނުވަތަ "ކޮންސްޓްރަކްޝަން ސަރވިސް" އަދި ޖީ.އެސް.ޓީ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޖީ.އެސް.ޓީ ނަގާ ޚިދުމަތެއްކަމުގައި ގަބޫލުކުރަން އެދިފައެވެ.

## އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ ނުކުތާ: މިޔާރުން ކުރިން އަމަލުކުރަމުން އައި ގޮތާއި ހިލާފަށް ފަހުން އަމަލުކުރިކަމަށް ބުނާ ބުނުން

33. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ ނުކުތާގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ ޖީ.އެސް.ޓީ ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށި ތާރީޚުން ފެށިގެން، މިޔާރުން އަމަލުކުރަމުން އައީ ގޮތަށް އެބާވަތުގެ މުއާމަލާތްތަކުން ޖީ.އެސް.ޓީ ނަގަމުންނެވެ. އަދި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އުއްމީދުކުރެވޭކަން ދިދީ މަބްދައަކަށްވެފައިވާ އެއީ ކަމުގައެވެ. ނަމަވެސް އެއާ ހިލާފަށް، މިޔާރުން ކުރިން އަމަލުކުރަމުން އައި ގޮތް ބަދަލުކޮށް އެބާވަތުގެ މުއާމަލާތްތަކުން ޓެކްސް ނަގަމުންދާތީ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 43 ވަނަ މާއްދާ އާއި 20 ވަނަ މާއްދާއިން ކަށަވަރުކޮށްދީފައިވާ ޙައްޤުތަކާ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް ނަގައި، ޓެކްސް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދު އާއި ޚިލާފު ސަރުކާރުގެ ޤާނޫނީ މަބްދައާ މިޔާރުން ހިލާފުވުމަކީ ކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ.

34. މި ނުކުތާއަށް މިޔާރުން ދިން ޖަވާބުގައި މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ބުނެފައިވަނީ މިޔާރުން ކުރާ ކޮންމެ ޓްރާންސެކްޝަނެއް ރިސީޓް-ބޭސްޑް ޓްރާންސެކްޝަނެކެވެ. ކޮންމެ ޓްރާންސެކްޝަނެއް ކުރާއިރު ވެސް ބަލަނީ އެއިރެއްގައި ފާހަގަވާ ރިސީޓްތަކަށް ކަމަށާއި، އެއް ޓްރާންސެކްޝަނެއްގައި ކަމެއް ފާހަގަވުނަސް، ފަހުންކުރާ ޓްރާންސެކްޝަނެއްގައި ކަމެއް ފާހަގަކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރެއް ކަމެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ. އަދި މިޔާރުން އެއްވެސް އިޤްރާރެއްގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ދިނުމަށް މުއާމަލާތަކީ ގެއްލުމެއް ކަނޑައެޅިގެން ޖީ.އެސް.ޓީ ދައްކަންޖެހޭނޭކަމަށް، ނުވަތަ އާންމުކޮށް ދޫކޮށް އިޢުލާނުގައިވެސް މިވަރު ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ޖީ.އެސް.ޓީ ދައްކަންޖެހޭނޭކަމަށް އިޢުލާނުކޮށްދީފައިނުވާކަމާއި މިވަރު މުއާމަލާތަކީ ދޫކުރެވޭ "relevant representation" އެއް ދީފައިވާ ކަމުގައި ބޭނުންތެރިކަމާއި ސަބަބު އުފެދޭނެކަމަށާއި، އެއް އުފެއްދުމުގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ އުސޫލުތައް މި މައްސަލައިގައި ފުރިހަމަވެފައިނުވާކަމަށް legitimate expectation ބުނެފައިވެއެވެ.

## <u>ލެޖިޓިމޭޓް އެކްސްޕެކްޓޭޝަންގެ ޤާނޫނީ މަބްދައު އާއި ލީގަލް ސަރޓެއިންޓީގެ ޤާނޫނީ މަބްދައާ މުޤާއިން ހިލާފުވެފައިވާގޮތް ބެލުން</u>

35. Legitimate Expectation ނުވަތަ އުންމީދުކުރެވޭނެގޮތް ލިބި މަރުޙަލާ، މި ޤާނޫނީ މަބްދައުއަކީ އެޑްމިނިސްޓްރޭޓިވް ލޯގައި ޤާއިމުވެފައިވާ އުސޫލެކެވެ. މިއީ ވަކިވަކި ފަރުދުންގެ، ޙައްސާސިއްޔަތު، އެ ފަރާތްތަކުގެ ޙައްޤުތަށް ނުވަތަ މަސްލަޙަތަށް އަސަރުކުރުވަނިވި ފަދަ ގޮތަކަށް އިދާރާތަކުން ނިންމުންތަކުން ރައްކާތެރިކުރުމަށް މަޤްޞަދުކުރެއެވެ. މި މަބްދައު ތަތުބީޤުކުރެވެނީ، އެފަދަ އިދާރާތަކުން އަމަލުކުރެވިފައިވާ ގޮތުގެ މައްޗަށް، ނުވަތަ ދީފައިވާ ވަޢުދުގެ މައްޗަށް ނުވަތަ ކަނޑައެޅިފައިވާ އުސޫލުގެ މައްޗަށް، އެކަނިވެރިވާ އުންމީދުއްކާން ބަރޯސާވެފައިވާނަމައެވެ. އަދި މިއީ ޤުދުރަތީ އިންސާފު (natural justice) ގެ އަސާސީ އުސޫލުތަކުގެ ގޮތުގައި ބަލައިގަނެވިފައިވާ އުސޫލެކެވެ.[39] މި އުސޫލު ބަލައިގަންނަވާފައިވަނީ، އާންމު އިދާރާއަކުން (އެކަމުގެ ބާރު ލިބިފައިވާ ފަރާތަކުން) ކޮށްފައިވާ ސާފު އަދި އޮޅުމެއްނެތް ވަޢުދަކާ ނުވަތަ ހުށަހެޅުމަކާ ނުވަތަ ޢަމަލުކަމާ ބަރޯސާވެ[40]، އެކަމުގެ މައްޗަށް އުންމީދުކުރުމާ ބަރޯސާވުމުގެ ނުވަތަ އިތުބާރުކުރެވޭނެ ކަމަ ޙަމަލާގެ ގޮތުން ގެއްލުމެއްވެފައިވާނަމައެވެ.[41]

36. މި އުސޫލު ތަތުބީޤުކުރުމުގައި ހިމެނޭ، އިސްތިސްނާތަކުގެ ތެރޭގައި، އެ އުންމީދު އެއްފަރާތްކޮށްލުމަކީ އާންމު މަސްލަހަތުގައި ފުރިހަމަވެ، ސިޔާސަތަށް ބަދަލު އައުމާއި، އުންމީދަކީ ޤާނޫނީ ހައިސިއްޔަތެއް ނެތް އުންމީދަކަށްވުމާއި އަދި އެކަމާ ގުޅޭ ޤާނޫނެއް ފުޅާދާއިރާއި އަދި ޤާނޫނަށް ގެނައި ބަދަލުތަކެއް ހިފެހެއްޓޭނެ.[42] އަދި މިކަންކަމުގެ މައްޗަށް ހުރި އެއް ހަމަތަކާ، ޤާނޫނީ ޤާނޫނުއެއް މިފަދަ އުންމީދަކަށް މަތިވެރިކަމާއި، އެ ޤާނޫނުން އެ އުންމީދު ނަފީވެގެންދާކަމާއި، ޤާނޫނީ ބާރުލިބިފައިވާ އިދާރާއަކުން ޤާނޫނީ އިމުގެ ތެރެއިން ނިންމުމެއް އިސްތިޢުމާލުކުރާކަމެވެ.[43]

---

39 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2023/HC-A/157 ކޭސްގައި ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ލިޔުމުގެ 8 މިސާ ( Amita Dhanda, MP Jain & SN Jain's Principles of Administrative Law (2017), 7th edition, LexisNexis)

40 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2023/HC-A/157 ކޭސްގައި ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ލިޔުމުގެ 8 މިސާ ( R v Inland Revenue Commissioners ex parte (MFK Underwritings Agents Ltd "1990" 1 WLR 1545

41 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2023/HC-A/157 ކޭސްގައި ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ލިޔުމުގެ 8 މިސާ ( Attorney General of Hong King v Ng Yuen (Shin "1983" 2 AV 629

42 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2023/HC-A/157 ކޭސްގައި ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ލިޔުމުގެ 8 މިސާ ( R v North and East Devon Health Authority, (ex parte Coughlan "2001" QB 213

43 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2023/HC-A/157 ކޭސްގައި ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ލިޔުމުގެ 8 މިސާ ( R (Bancoult) v Secretary of State for Foreign and Commonwelath Affairs (No 2) "2008" UKHL 61 – the doctrine cannot be invoked to invalidate primary (legislation or prerogative powers exercised in accordance with the law

37. އިސްތިއުނާފީ ފުރަތަމަ ނުކުތާގައި މިއުޅޭ ބަހުސްއަކީ މި ޓްރައިބިއުނަލުގެ އިން[44] ގޮތެއް ކަނޑައަޅާފައިވާ ބަހުސް އެކެވެ. އެގޮތުން ޕްރީމިއަރ ޕްރޮޕަޓީޒް މައްސަލައިގައި ޖެނެރަލް އެންޓިއެވޮއިޑަންސްރޫލާއި ގުޅިގެން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް ބަލައިލާނަމެވެ.

## ޖެނެރަލް އެންޓިއެވޮއިޑަންސްރޫލާއި ގުޅިގެން ޕްރީމިއަރ ޕްރޮޕަޓީޒް މައްސަލައިގައި ނިންމާފައިވާ ނިންމުން

38. ޕްރީމިއަރ ޕްރޮޕަޓީޒް މައްސަލައިގައި ބެލުމުގެ ނިޒާމުގައި ޖެނެރަލް އެންޓިއެވޮއިޑަންސް ނުވަތަ ގާނޫނީ އުސޫލު ބެލުމުގައި 4 (ހަތަރެއް) މަރުޙަލާއެއް ބަލާނެކަމަށް ފާހަގަކޮށްފައެވެ. އެ 4 (ހަތަރެއް) މަރުޙަލާއަކީ[45]:

1. ޓެކްސް ނުދެއްކުމަށް ރާވައިގެން އިންތިޒާމެއް ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތަކަށް ނަފާ ލިބިފައިވާ ނުވަތަ ލިބުނުތަ؛

2. ޓެކްސް ނުދެއްކުމަށް ރާވައިގެން ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތަކަށް ލިބޭ ނަފާއަކީ މުޢާމަލާތް ކުރުމުގައި ގެންގުޅެފައިވާ އުސޫލު ނުވަތަ ޢަމަލުކުރުން ޚިލާފުވެފައިވާ ގޮތް؛

3. ޓެކްސް ނުދެއްކުމަށް ރާވައިގެން ހެދިފައިވާ ކަމާ ގުޅޭ ފަރާތްތަކުގެ ނުވަތަ ސިޔާސަތުތަކެއް؛

4. ޓެކްސް ނުދެއްކުމަށް ރާވައިގެން ޢަމަލުކޮށް ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތްތަކާ ނުވަތަ ވަކި ފަރާތްތަކެއްގެ ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތްތަކާ މުޢާމަލާތް ކުރުމުގައި ގެންގުޅޭ އުސޫލު ނުވަތަ ޢަމަލުކުރާ ގޮތް.

39. މި މަރުޙަލާތައް ތަފްސީލުކޮށްދިނުމުން ބޭނުންވެފައި ފުރަތަމަ އަދި ދެވަނަ މަރުޙަލާ ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތަކުން ޓެކްސް ނުދެއްކުމަށް އިންތިޒާމުގެ މުޢާމަލާތް ތަކުން ނުވަތަ އެ ފަރާތް ކުރާ މުޢާމަލާތްތަކުން، ޤާނޫނީ އުސޫލުތައް ހަމަޖެހުން ހިމަނައިގެން ނުވާކަމެވެ. އަދި ތިންވަނަ އާއި ހަތަރުވަނަ މަރުޙަލާ، ކަމުގެ އިރާދާ ސިޔާސަތު ތަކާއި އުސޫލުތަކާއި ޖެހިލުންތަކުން ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތްތަކުން ޤާނޫނީ އުސޫލުތައް ހަމަޖެހުން އާންމު ހިމަނައިގެން ނުވާކަމެވެ.[46]

40. ޖެނެރަލް އެންޓިއެވޮއިޑަންސްގެ ޤާނޫނީ މަބްދައު ހަނގުރާމާތަކުގައި ގުޅިގެން ބޭނުންކުރެވޭ[47]:

40.1 Primer facie ނުވަތަ ފުރަތަމަ ނަޒަރުން މައްސަލައަށް ބަލާއިރު، އިތުރު އެއްވެސް ސަބަބެއް ނެތިނަމަ، ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތްތަކުގެ ހަމައެކަނި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކަށް ވާސިލުނުވި، ބޭނުމަކީ ގާނޫނުތަކާއި ގުޅިދާނެކަމަށް އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ

44 ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު TAT-CA-G/2021/005 ޕްރީމިއަރ ޕްރޮޕަޓީޒް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ މީރާ

45 ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު TAT-CA-G/2021/005 ޕްރީމިއަރ ޕްރޮޕަޓީޒް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ މީރާ މައްސަލައިގެ ޕެރެގްރާފް 17

46 ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު TAT-CA-G/2021/005 ޕްރީމިއަރ ޕްރޮޕަޓީޒް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ މީރާ މައްސަލައިގެ ޕެރެގްރާފް 18

47 ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު TAT-CA-G/2021/005 ޕްރީމިއަރ ޕްރޮޕަޓީޒް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ މީރާ މައްސަލައިގެ ޕެރެގްރާފް 22



ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް، ދަފްތަރު ފަންގިފިލާ، ގ. މާގަހާ، ބުރުޒުމަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ. ފޯނު: 3015555
އީމެއިލް އެޑްރެސް: info@tat.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.tat.gov.mv

މަތިން ބެލުމާގުޅޭ ރަސްމީ އިދާރާއިން އުސޫލުތަކުގެ އަމަލުކުރަމުންދާކަމާއި، ޤާނޫނުން ބޭރުން އުސޫލުތަކުގެ
އަމަލުކުރަމުންދާގޮތުގައި އެއްގޮތްކުރުމުންދާކަމާއި، އެހެންކަމުން ޓެކްސް ނަގާފައިނުވާ ރަސްމީ އިދާރާއިން އަމަލުކުރަމުންދާ ގޮތުން
ޤާނޫނީ އެއްގޮތްވުމެއް ހާސިލުކުރުމަށް ބޭނުން ޒިންމާ ފަރާތުން އަންނަނިވި ކަންކަން ސާބިތުކޮށްދޭންޖެހޭކަމަށެވެ.

1. ޓެކްސް ނަގާފައިނުވާ ރަސްމީ އިދާރާއިން ޓެކްސްދައްކާ ފަރާތަށް ވަޢުދުވެފައިވާ އަމަލުކުރަމުންދިޔުމަށް، ކުރިއަށް އޮތްކަމުގައިވެސް ހަމައެކަށީގެންވާ މުޢާމަލާތް ކުރެވޭނެކަމުގެ އުއްމީދުގެ އެއްގޮތްވުމެއް ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތަށް ހާސިލުވެފައިވާކަން.

2. ބަރޯސާވުން ޤާނޫނީ ހިމާޔަތް ލިބިދޭ ރަސްމީ އިދާރާއިން އަމަލުކުރުމަށް، ހަމަ ހާލަތެއްގައިވެސް އިންސާފުވެރިކަން އަދި ބާރުގެބޭނުން ނަހަމަގޮތުގައި ބޭނުންކުރުން ކަމުގައި ބެލެވޭވަރަށް ސާފު ސަބަބުތަކެއް ހުރުން.

40.2 އަދި ޓެކްސްގެ މުޢާމަލާތްތަކުގައި ލެޖިޓިމޭޓް އެކްސްޕެކްޓޭޝަންގެ ޤާނޫނީ މަބްދައު މަޝްހޫރު ޤާނޫނީ ނިޒާމުތަކުގައި ކުރީގެ
މައްސަލައެއްގައިވެސް އެމައްސަލައެއްގެ ވަކިވަކި ޙާލަތުގެ ވާހަކަތައް ބަލައިގެން ބެލުން ޖެހޭނެކަމަށެވެ.

41. ޓެކްސް ގެ ރަސްމީ އިދާރާއިން ވަޢުދުވެފައިވާ ނިންމާފައި ނުވާ ކަމަށް ދެކެވެން ޤާނޫނީ އެއްގޮތްވުމެއް ހާސިލުވެފައިނުވާކަމަށް ބެލެވޭނެއެވެ، "ޔޫރޯސެލް"[48] މައްސަލައިން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޕްރިމިއަރ ޕްރޮޕަރޓީ މައްސަލައިގައި ބެލިފައިވާ ޤާނޫނުގައި ވަކި ހުށަހެޅުމެއްގައި ވަކި
ގޮތަކަށް އަމަލުކުރަމުން ބެލުމަށް ވިޔަފާރީގެ އެ ހުށަހެޅި ކުންފުނި ނަމުގެ ސަބަބުން، ޓެކްސް ނަގާފައިނުވާ ރަސްމީ އިދާރާއިން
ކުރި ހުށަހެޅުމުގައި، އެކަމަށް ދެކެވެން ވަކިގޮތަށް ނިންމާފައިނުވާ ކަންކަމަށް ގެއްލުމެއް ނުވަތަ އެ އިދާރާ ހަމަހަމަކުރުމުގެ މައްސަލަ
ބިނާކޮށް، ޤާނޫނީ އެއްގޮތްވުމެއް ހާސިލުވެފައިނުވާ ވަކިން ނުދިނުމާއި ހުށަހެޅުމުގައި ނުވާ ގޮތުގައިވާނެ ގޮތެއް ނުވަނަކަމަށެވެ.
އެގޮތުން ޓެކްސް ނަގާފައިނުވާ ރަސްމީ އިދާރާގެ ފަރާތުން ކުރިން ކޮންމެވެސް ގޮތަކަށް އެ ރަސްމީ އިދާރާއިން ވަޢުދުވެފައިވާ ނިންމާފައި
ނުވާ ކަމަށް (ވަކި މައްސަލައެއް ފުރަތަމަ ނިންމުން، ނުވަތަ ވަކި ކުރަނީކަމަށް ދެކެވެން ސަލާމަތްކަމުން އަލުގައި ނުވުން
ފަދަ) ދެކެވެން، ކުރިއަށް އޮތް ތަންގައިވެސް ޓެކްސް ނަގާފައިނުވާ ރަސްމީ އިދާރާ (ޕްރައިވެޓް ބަދަލުވެފައިވާ ނަމަވެސް)
އަމަލުކުރާނީ ފަޔަވާލިޔުނުތަކުގައިވެސް އަމަލުކުރި ވަކިނަމަކަށް ދެއްކި ޓެކްސް ދެއްކި ފަރާތުގެ އެއްގޮތުން ހާސިލުވުމަށް، ލެޖިޓިމޭޓް
އެކްސްޕެކްޓޭޝަން (legitimate expectation) އުފެދިފައި ހާލަތެއް ނުވަނަކަމަށެވެ.[49]

---

[48] Eurosel Ltd v HMRC “2010” UKFTT 451(TC)

[49] ޓެކްސް އަޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު TAT-CA-G/2021/005 ޕްރިމިއަރ ޕްރޮޕަރޓީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ މީރާ މައްސަލައިގެ ޕެރެގްރާފް 21



ޓެކްސް އަޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް، ދެވަނަ ފަންގިފިލާ، ގ. މާގަލު، ބުރުޒުމަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ. ފޯން: 3015555
އީމެއިލް އެޑްރެސް: info@tat·gov·mv ވެބްސައިޓް: www·tat·gov·mv

42. މިގޮތުން ވަކި ގޮތަކަށް އަމަލުކުރަމުން އައި ގޮތަށް ބަލައި ޤާނޫނީ އުއްމީދުތައް އުފެދިފައިވާތޯ ބެލުމަށްޓަކައި **ޔުނިލީވަރ ޕީއެލްސީ މައްސަލައިގައި "ޔުނިލީވަރ"**[50] **މައްސަލައަށް** ރިފަރކުރައްވާފައެވެ. ޔުނިލީވަރ މައްސަލައިގައި ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ގޮތް ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ "ޓެކްސް ނެގުމާބެހޭ ރަސްމީ އިދާރާ އާއި އެކުންފުންޏާ ދެމެދު މިގޮތަށް މުޢާމަލާތް ކުރަމުން އަންނަތާ ގިނަ އަހަރުތަކެއް ވެފައިވާތީ، ކުންފުނިންނަށް ޓެކްސް ރިލީފުގެ ދައުވާ ކުރެވޭނެއެވެ. އަދި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ މުއްދަތުގެ ބޭރުން ޓެކްސް ނެގުމާބެހޭ ރަސްމީ އިދާރާއިން އެސެސްމަންޓް ހެދިކަމުގައިވިޔަސް، ދިގު މުއްދަތަކަށް އެސެސްމަންޓްތައް އެފަދައިން މުޢާމަލާތް ކުރަމުންދާއިރު، ކުރިން ނޯޓިސް ދިނުމަކާނުލައި އެސެސްމަންޓްތައް ހަމަޖެއްސުމުގައި އައި އުސޫލު ބަދަލުކުރުމަކީ އިންސާފުވެރިގޮތް ނޫންކަމުގައެވެ. އެހެންކަމުން، ކޯޓް އޮފް އެޕީލް އިން މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ އެ ކުންފުންޏާއި އެއްބަސްވެގެންނެވެ."[51].

43. **ޔުނިލީވަރ ޕީއެލްސީ މައްސަލައިގައި** ލެޖިޓިމޭޓް އެކްސްޕެކްޓޭޝަން ނުވަތަ ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތަކަށް ޤާނޫނީ އުއްމީދެއް އޮތްތޯ ބެލުމުގައި **"ޔުނިލީވަރ"** މައްސަލައާއި **ޔުނިލީވަރ ޕީއެލްސީ މައްސަލައިގެ** ވާޤިޢާތައް އަޅައިކިޔައި ނިންމާފައިވަނީ، ޓެކްސް ނެގުމާބެހޭ ރަސްމީ އިދާރާއާއި "ޔުނިލީވަރ ޕީއެލްސީ" އާއި ދެމެދު ދިގުމުއްދަތަކަށް އެއްގޮތަކަށް ސާފު މުޢާމަލާތް އަމަލުކުރަމުން ހިނގަމުން އައިސްފައިވާކަން އެނގެން އެބައޮތް ކަމަކަށް އެކަމަކު މިއާއި ޔުނިލީވަރ ޕީއެލްސީއާ ދެމެދު އެފަދަ އެއްގޮތަކަށް ސާފު މުޢާމަލާތެއް، އަދި މުސްތަޤްބަލުގައި ވަކިގޮތަކަށް އަމަލުކުރާނެކަމުގެ ސާފު ވަޢުދެއް ދެވިފައިވާކަމަށް ފެންނަން ނެތްކަމަށެވެ.[52]

44. އަދި ހަމައެއާއެކު އޮޑިޓްގެ ނިޒާމަކީ ރިސްކް ބޭސްޑް އޮޑިޓް ނިޒާމެއް ކަމުގައިވާތީ، ރެންޑަމްކޮށް ނެގޭ ސާމްޕަލްތަކަކުން މިފަދަ ކަމެއް ކުރިން ފާހަގަކުރެވިފައި ނުވާތީ، އޮޑިޓް މިފަދަ މުޢާމަލާތްތަކަކުން ޓެކްސް ނެގިފައިނުވަނީ ކަމުގައެވެ. ނަމަވެސް ޤާނޫނުގައި އޮޑިޓްކުރުން ރިސްކެއް އޮޑިޓްކުރަން މިގޮތަށް ފާހަގަކުރެވިއްޖެ ޢަމަލު ބަލާކަށްގައި މިފަދަ މުޢާމަލާތްތައް އިތުރަށް ބަލައި ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް ޓެކްސް ނަގަންޖެހޭ ހާލަތެއް ފާހަގަކުރެވިއްޖެނަމަ އެ މުޢާމަލާތްތަކުން ޓެކްސް ނެގުން މިގޮތަށް މައްސަލަ ޓެކްސް ދައްކާފަރާތްތަކުގައި ވާނީ **ޔުނިލީވަރ ޕީއެލްސީ މައްސަލައިގައި** ހުށަހެޅުނު ވައްތަރުގެ މުޢާމަލާތްތަކަށް ޓެކްސް ނަގަމުން އިސްތިސްނާ ކުރެވިފައިވާ މުޢާމަލާތް ނޫންކަމުގައި، ޓެކްސް ނަގާ ފަރާތުގެ ޤާނޫނީ އުއްމީދުތަކެއް ވާނޫނީ، ޤާނޫނުގައި

[50] R v Inland Revenue Commissioners, ex parte Unilever plc “1996” STC 681

[51] ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު TAT-CA-G/2021/005 ޔުނިލީވަރ ޕީއެލްސީ ޔުނައިޓެޑް ކިންގްޑަމް ވ މީރާ މައްސަލައިގެ ޕެރެގްރާފް 25

[52] ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު TAT-CA-G/2021/005 ޔުނިލީވަރ ޕީއެލްސީ ޔުނައިޓެޑް ކިންގްޑަމް ވ މީރާ މައްސަލައިގެ ޕެރެގްރާފް 26-27



ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް، ދެވަނަ ފަންގިފިލާ، ގ. މާގަލާ، ބުރުޒުމަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ. ފޯން: 3015555
އީމެއިލް އެޑްރެސް: info@tat.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.tat.gov.mv

އެއްގޮތަށް މިރާއިން ޢަމަލުކުރާނެ ކަމުގެ އުއްމީދުކުރެވުނެވެ. އެއާ ޚިލާފަށް ޓެކްސް ދައްކާފަރާތުގެ އުއްމީދުތައް އުފެދުނުކުރުވޭނީ، މިރާގެ ފަރާތުން ވެފައިވާ ސާފުސީދާ އަދުވުމް ނުވަތަ ވަޢުދަކުން ނުވަތަ ހަމަ އެހާ ސާފުސީދާ މުއާމަލާތަކުން، ނުވަތަ އެފަދަ އަދުވުމް ނުވާ ސާފުސީދާ ގައިޑްލައިންތަކުން ކަމަށް އެ މައްސަލައިގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.[53]

## އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ މައްސަލައިގައި ލެޖިޓިމޭޓް އެކްސްޕެކްޓޭޝަންގެ އުޞޫލު ބެހެން

45. އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ މައްސަލައިގެ ވާޤިޢާއަށް ބަލާއިރު، މި މައްސަލައާއި **ޕްރިމިއަރ ޕްރޮޕަޓީޒް މައްސަލައިގައި** ކަން ހިނގާފައިވާ ދާއިރު އެއްގޮތަކަށްކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. **ޕްރިމިއަރ ޕްރޮޕަޓީޒް މައްސަލައިގެ** ވާޤިޢާތަކަށް ބަލާއިރު އެ މައްސަލައިގައިވެސް ކޮންސްޓްރަކްޝަން ހިދުމަތެއް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް އެ ހިދުމަތުގެ އަގު އަދާކޮށްފައިވަނީ ފައިސާއިން ނޫންކަމުގައިވިޔަސްވެސް އެ ހިދުމަތުގެ އަގަށް ޖީ.އެސް.ޓީ ދައްކަންޖެހޭނެ ހުކުމްކޮށް އުފުލިފައިވާ މައްސަލައެކެވެ.[54] ބަދަލުންނާ އެޗް.އެމް ކޮންސްޓްރަކްޝަން މައްސަލައިވެސް ހަމަ އެ ބާވަތުގެ މައްސަލައެކެވެ. ދެ މައްސަލައިގައިވެސް އޮތް ބަދަލަކީ މިރާއިން ކުރިން މިފަދަ ހިދުމަތްތަކަށް ޖީ.އެސް.ޓީ ނަގަމުން ނުދާ ކަމާއި، ފަހުން ޖީ.އެސް.ޓީ ނަގަން ނިންމުމަކީ ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތުގެ އެއް ލެޖިޓިމޭޓް އެކްސްޕެކްޓޭޝަނާ ހިލާފުވުން ކަމަށް ބެލެން އުފެއްދާ ބަލައެވެ.

46. ޕްރިމިއަރ މައްސަލައިގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ކަންކަމުގެ އަލީގައި ޓެކްސްގެ ނިޒާމުގައި ލެޖިޓިމޭޓް އެކްސްޕެކްޓޭޝަން ނުވަތަ ޤާނޫނީ އުއްމީދު އުފެދޭ މަސްދަރުތަކަށް މި މައްސަލައިގައި އުފެދިފައިވާތޯ ބަލާއިރު، އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ މައްސަލައިގައި ޓެކްސް ނަގާފައިވާ މުޢާމަލާތުގައި ގެއްލުމެއްން ޓެކްސް ނުދައްކާ ތަރުތީބު އިދާރާއިން ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތަށް ވަޢުދުވެފައިވާ ކަމެއް ފެނިގެން ނުދެއެވެ. މިރާއިން ތަކުރާރުކޮށް ނުވަތަ ޓެކްސް ނަގަމުން ނުދާ ކަމާއި ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތަށް ސާފުސީދާ ގައިޑްލައިނެއް ދީފައިވާކަމެއް، ސިޔާސަތެއްކަމުގައި ނުވަތަ ޓެކްސް ނަގަމުން ނުދާ ކަމަށް އިޢުލާނެއް ނުވަތަ ޓެކްސް ފަރާތާ ވާހަކަދެކެވުނު ނުވަތަ ވަޢުދުވެފައިވާ ޓެކްސް ފަރާތާ ވާހަކަދެކެވުނު މުއާމަލާތެއް ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގެ އުސޫލު ނުވަތަ އަމަލުކުރުން ގެނެސް އެއް ކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ބެލުމަކަށް ނުފެނެއެވެ.

47. ޓެކްސް ނުދައްކާ ތަރުތީބު އިދާރާއިން ޓެކްސް ފަރާތާ ވަޢުދުވެފައިވާ މުއާމަލާތް ކުރުމުގައި ގެންގުޅެފައިވާ އުސޫލު ނުވަތަ ޢަމަލުކުރުމުން އަދިވެސް ވާނީ ގޮތެއް އެއްވެސް ބަޔާނެއް، މިއީ މިފަދަ މުއާމަލާތުން ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތުން ބެލުމުގެ



[53] ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު TAT-CA-G/2021/005 ޕްރިމިއަރ ޕްރޮޕަޓީޒް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ މިރާ މައްސަލައިގެ ޕެރެގްރާފް 26-27

[54] ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު TAT-CA-G/2021/005 (ޕްރިމިއަރ ޕްރޮޕަޓީޒް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ މިރާ) މައްސަލައިގެ ޕެރެގްރާފް 3 ގެ ދަށުން ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ހުއްޖަތުގެ އަދި ޕެރެގްރާފް 8 އަށް ބަލާލުން އެދެމެވެ



ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް، ދެވަނަ ފަންގިފިލާ، ގ. މާގަލް، ބޮޑުތަކުރުފާނު މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ. ފޯން: 3015555
www.tat.gov.mv :ވެބްސައިޓް info@tat.gov.mv :އީމެއިލް

އަދަދެއް ބޭނުންކުރި ފުރަތަމަ ފަހަރު ކަމަށްވެފައި، މިފަދަ މުއާމަލާތައް ގެނގުން ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތަށް ކުރިން ޓެކުހުގެ އަދަދެއް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާ ކަމުން، ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތްތައް ވަނީ ގޮތަކަށް އަމަލުކުރަމުން އައިސްފައިވާ ގޮތް ބަދަލުވެފައިވާ ކަމަށް ބެލެވޭ ހަމައެއްވެސް ނެތެވެ.

48. ހަމައެއާއެކު، ޕްރިމިއަރ މައްސަލައިގައި ރިޢާޔަތްކުރެވިފައިވާ **"ޔުނިލީވަރ"**[55] **މައްސަލައިގައި** ޤާނޫނީ އުޞޫލެއް ހާބިތުކުރުމުގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ މުހިންމު ކަމެއްގެ ގޮތުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ، "އޮތޯރިޓީއެއް ސާފު މުއާމަލާތެއް އަމަލުކުރާގޮތެއް ހިނގަމުން އައިސްފައިވާކަން ސާފުކޮށް އެނގެންހުރުމަށް" މި ޝަރުތު މި މައްސަލައިގައި ފުރިހަމަވޭތޯ ބަލާއިރު **ޕްރިމިއަރ ޕްރޮޕަޓީޒް މައްސަލައާ** އެއްގޮތަށް އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ މައްސަލައިގައިވެސް އެމް.އެމް ކޮންސްޓްރަކްޝަން އާއި މިއާއި ދެމެދު އެފަދަ އޮތޯރިޓީއެއް ސާފު މުއާމަލާތެއް، އަދި މުސްތަޤްބަލުގައި ވެސް ގޮތަކަށް އަމަލުކުރާނެކަމުގެ ސާފު ވަޢުދެއް ކުރެވިފައިވާކަން ފެންނާކަށް ނެތެވެ.

49. އިސްތިއުނާފު ފުރަތަމަ ނުކުތާގެ ތެރެއިން އިތުރު ދެ ކަމެއް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ފާހަގަކުރައްވައެވެ.

49.1 ފުރަތަމަ ކަމަކީ ގޮތުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ principal of legal certainty ގެ މަބްދައުގެ ދަށުން މީރާއިން އާންމުކޮށް އަމަލުކުރި ގޮތަށް ބަދަލުގެނައުމުގެ ކުރިން، ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތާއި ޚިލާފަށް މީރާއިން ނުވާނެކަމަށާއި، ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތުގެ ހައްޤުތަކަށް ހުރުމަތްތެރިވުމުގެ ގޮތުން ޤާނޫނީ ފާސްކުރުމުގައި ނުވަތަ ބަދަލުގެނައުމުގައި ޕްރިންސިޕަލްސް ހިމެނޭ، ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **މީޑިއާނެޓް ޕްރައިވެޓް** ގެ 73 ވަނަ ޕެރެގްރާފުގައި، ޤާނޫނުން ލިބިދޭ ހައްޤެއް ހިނާވައިލުން، މުއައްސަސާގެ އޮތޯރިޓީގެ ސިޔާސަތެއް އިސްތިސްނާކުރުން ކަމަށް އެއް ނަމަވެސް، މީރާއިން ކުރިން އަމަލުކުރަމުން ދިޔަގޮތް ބަދަލުކޮށްފައިވާނަމަ ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ ބަދަލެއް އައިސްފައި ނުވާނެ ކަމަށެވެ.

49.2 ދެވަނަ ކަމަކީ ގޮތުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ، މިގޮތުން މީރާއިން އަމަލުކުރިގޮތަކީ ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭ އުސޫލެއް، މި މުއާމަލާތުން ޖީ.އެސް.ޓީ ނެގުން ކަމަކީ ނިންމުމުގެ ސަބަބުން، ޤާނޫނު އަސާސީގެ 20 ވަނަ މާއްދާގައި ކަށަވަރުކޮށްދީފައިވާ ހަމަހަމަކަމުގެ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް މަހްރޫމްވެފައިވާކަމެވެ.

50. މީރާއިން ކުރިން އަމަލުކުރަމުން ދިޔަގޮތް ޤާނޫނާއި ޚިލާފު ގޮތެއް ނަމަވެސް ބަދަލުކުރުމުގައި ނުވާނެ ގޮތުގައި، ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **މީޑިއާނެޓް ޕްރައިވެޓް**[56] ގެ 73 ވަނަ ޕެރެގްރާފު ބަލާލާއިރު ޤާނޫނުން ލިބިދޭ ހައްޤެއް ހިނާވައިލުން، މުއައްސަސާގެ އޮތޯރިޓީގެ

[55] R v Inland Revenue Commissioners, ex parte Unilever plc (1996) STC 681.

[56] ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2016/SC-A/23 (މީޑިއާނެޓް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އާއި މީރާ)



ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް، ދެވަނަ ފަންގިފިލާ، މ. މާފަނު، ބުރުޒުމަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ. ފޯން: 3015555
އީމެއިލް އެޑްރެސް: info@tat.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.tat.gov.mv

ސުވާލަކަށް އިސްތިސްނާކުރެވޭނެ ކަމަށް، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމުގައި **ޓްރިބިއުނަލް ޓްރޫބަޖީ** **މައްސަލައިގައި** މިކަމާއި ގުޅިގެން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަށް އަހުރެންނަށްވެސް ބުރަވެވެއެވެ. އެއީ "**މީޑިއާނެޓް**" **ޕަސިވުއްއާރގެ** 73 ވަނަ ޕެރެގްރާފުގެ ފަހި ފަހި އިބާރާތް ކިޔުމުގެ ބަދަލުގައި މުޅި އެ ޕެރެގްރާފު ކިޔުމުން އެ ޕެރެގްރާފުގައި ފަސޭހަކޮށް އެގޮތަށް ފާހަގަކުރައްވާފައިވާ ބޭނުމަކީ، "ރައްޔިތުން މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްފައިވާ ޤާނޫނެއްގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ދެނެވި، ވެރިކަން ހިންގާ ފަރާތުން، ދައުލަތަށް އާމްދަނީއެއް ހޯދުމަށް އެއްވެސް ބާރެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް ނަގައިގެން ނުވާނެކަން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 97 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ އަލީގައި ބަޔާންކޮށްދިނުން ކަމުގައިވުމާއި، އަދި ޓެކްސް ނެގޭނެ ހިދުމަތްތަކާއި ތަކެއްޗާއި އަދި އެ ޓެކްސްވެސް ޓޫކާ ދޭ ކަންކަމަކީ ރައްޔިތުން އަމިއްލަކޮށް އަދަދުކުރުމުގެ ކަންކަން ކަމުގައި ވާތީ، ރައްޔިތުންނަށް ފަސޭހައިން ފަހުމުވާނެހެން ދެނެގަނެ ފެންނަގޮތަކަށް ޤާނޫނުގައި ބަޔާންވެ އިންތިޒާމުކުރެވިފައި ހުންނަންޖެހޭނެކަން ބަޔާންކުރުން ކަމުގައިވުމާއި އަދި ޤާނޫނުގެ ބަސްތަކަކީ އިބާރާތުގައި ލިޔެފައިވާ ގޮތުގައި ހިފާފާ ގޮތަކަށް ދައުލަތުގެ އިދާރާ ނުވަތަ މުއައްސަސާތަކުން އިޖުތިހާދުކުރުމަކީ، ޤާނޫނުގެ ސިޔާދަތަށް ބޮޑު ބަލިކަށިވާނެ ކަމެއްކަން ބަޔާން ކޮށްދިނުމެވެ." އަދި އެ ޕެރެގްރާފުން ހަމައެކަނި ޤަރާރެއް ޤާނޫނުން ލިބިދޭ ބާރުގެ ހިނދުގައިތޯ، މުއައްސަސާގެ އެތެރޭގެ ސިޔާސަތެއް އިސްތިސްނާކުރެވޭނެ ކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބާރުނުލިބޭ އިބާރާތެއް ނުހިމެނޭކަމެވެ.[57]

51. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހިންގާފައިވާ ޓެކްސް ނިޒާމަށް ބަލާއިރު، މިއީ self-assessment (އަމިއްލައަށް އެސެސްކުރުމުގެ) ނިޒާމެކެވެ. މާނައަކީ ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތުން ޓެކްސްގެ ޤާނޫނުތަކާއި އެއްގޮތަށް ގޮތުގެ މަތިން، ދައްކަންޖެހޭ ޓެކްސްގެ އަދަދު އަމިއްލައަށް ހިސާބުކުރުމަށްފަހު، އެ އަދަދު މިރާއަށް ދައްކައި، ޓެކްސް ބަޔާންނާމާ މިރާއަށް ހުށަހަޅުއްވައެވެ. އަދި މިރާގެ ދައުރަކީ ބަލާއިރު، ފުރި އެސެސްމަންޓް ކުރިއާއި ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތްތަކުގެ ޓެކްސް ފައިލިންގތައް ކަށަވަރުކުރުމެވެ.

52. މިރާގެ Tax Audit Framework (MIRA M841) ގެ 5 ވަނަ ބާބުގައި،

"As stated in the preceding paragraphs, cases for audit are generally selected for audit based on risk as part of our compliance risk management program".

[57] ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު TAT-CA-G/2021/005 ޓްރިބިއުނަލް ޓްރޫބަޖީ ދިމިގެ އާއި މިރާ މައްސަލައިގެ ޕެރެގްރާފު 34



ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް، ދެވަނަ ފަންގިފިލާ، ގ. މާގަހާ، ބުރުޒުމަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ. ފޯނު: 3015555
އީމެއިލް އެޑްރެސް: info@tat·gov·mv ވެބްސައިޓް: www·tat·gov·mv

މިފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައިވާގޮތުން އެސިޑެންޓަލީ މީޓާއިން ކުރާ އޭޖެންސީކަމަށް ވަކި ރިސްކެއް ޒިންމާވާނެ އެއްގެ ދަށުން ސަޕްލައިކޮށް ކުރުވާ ކޮށްފައިވާކަމެވެ. އަދި އެ ފަދައިން ކުރުވާ އޭޖެންޓު ވަކި މުއާމަލާތައް ގެނދެން ކުރުވާ ފުރަތަމަ އޭޖެންސީކޮށްދިނުމަށް އެއީ އެކަށީގެންވާކަމެއް ކަމަށެވެ.

53. އެހެންކަމުން މީޓާއިން ރަންގަމު އުސޫލުން ކުރުވާ އޭޖެންސީގެ ޚިދުމަތުން ކުރިން އެކަމަށް ގެނެސް ވަކި ގޮތެއް ނިންމާފައިނުވާ ކަމެއް އެ އޭޖެންސީގެ ޚިދުމަތުން ފާހަގަކޮށްލަދޭ، ބޭނުން ދައްކާ ފަރާތުން ކުރާ ލާރިކަމުން ކަމުގައި އަދާކުރުން ނުދެކެމެވެ. އެހެނީ ކުރިން ފާހަގަކުރި އޭޖެ ކަމެއް ފަހުން މީހާގެ ސަލާމަތުގައި އަޑުގައި ކުރިން އެފަދައިން ފާހަގަކުރި އޭޖެ އޭޖެންސީގެ މަސައްކަތް ބަދަލު، ބޭނުމަށް ޓޫރިސްޓުން ބޭނުން ތިރީސް ހުރިހާ ކަމެއް ނުހިމެނޭތީ ކަމެއް ނުކުތާ. އަދި އެއީ ޓޫރިސްޓުންނަށް 20 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނެވިފައިވާ ސަރަހައްދުގެ އުސޫލާ ފުށުއަރާ ކަމެއްކަމުގައިވެސް ދެކެން ނުދެކެމެވެ.

**<u>އިސްތިއުނާފީ ދަޢުވާގެ ނުކުތާ: މުދަލުގެ ނަމުގައި ހިދުމަތުގެ އަގު އެކެއްގައި ނަމުގައި އެ އަގުން ބައެއް އަދާކުރާ ވަގުތާ ގުޅިގެން ފާހަގަކުރި ނުކުތާ</u>**

54. އިސްތިއުނާފީ ދަޢުވާގެ ނުކުތާއަކީ މި މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅުނު އިއުތިރާޒާ ގުޅިގެން މީޓާއިން ނިންމި ނިންމުމާ ގުޅޭ ނުކުތާއެއް ކަމުގައި ނުވާތީ އެ ނުކުތާއަކީ ޓެކްސް އޮފީސް ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅި މައްސަލައިގެ ނުކުތާތަކެއް ކަމަށް މީޓާއިން ބެލުނެވެ.

55. މި ނުކުތާގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބެލުމަށް ބޭނުންވަނީ މުއާމަލާތަށް ޓްރާންސްފަރ ހިދުމަތެއް ފޯރުކޮށްދިނުން ކަމަށް ބުނާ ބިސްނަސް އެކްސްޓެންޝަން ޕޭމަންޓް 15 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، ޖީ.އެސް.ޓީ ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން މުދާ ގަނެ ނަމަވެ ހިދުމަތް ލިބިގަތުން ފާހަގަކޮށް، އެ މުދަލުގެ ނަމަވެ ނޫ ހިދުމަތުގެ އަގު އެކެއްގައި ނަމަވެ އެ އަގުން ބައެއް އަދާކުރާ ވަގުތު (time of supply) ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމުން، އެ ވަގުތަކީ އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރުމުން 21 ޖޫން 2017 ކަމަށްވުމުގައި، މީޓާގެ އޭޖެންސީ މުއާމަލާތުގައި، އެ ތާރީޚް ހިމެނިފައިންނުވުމުން، އެ އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުއާމަލާތް ގުޅިގެން ޖީ.އެސް.ޓީ ނަގާނީ ކަމަށް ނުދެކެކަމަށެވެ.

56. ހުށަހެޅުއްވިއިރު އިސްތިއުނާފު ނުކުތާއަކީ އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު އިސްތިއުނާފީ ދަޢުވާ ނުކުތާއާ އެއްގޮތަށް ޤާއިމުވާ މަޢުލޫމާތުގައި ހުށަހެޅުމުގައި ޓެކްސް އޮފީސް ބައްސަލުގެ އިސްތިއުނާފުގެ ކުރުމުގައިވާ މުއާމަލާތް އަޅާ ހުށަހެޅުމެވެ. އަދި އަޅާ ހުށަހެޅުން ބަލައިގަތުމާއި ގުޅިގެން ބައެއް ކަންކަން މި ޤައުމުގެ ޤާނޫނުތަކާ 15 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާނެތެވެ.



ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް، ދެވަނަ ފަންގިފިލާ، ގ. މާގަހު، ބޮޑުތަކުރުފާނު މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ. ފޯން: 3015555
އީމެއިލް އެޑްރެސް: info@tat·gov·mv ވެބްސައިޓް: www·tat·gov·mv

57. ޓެކްސް މައްސަލަތަކުގައި ފުރަތަމަ އުފެދޭ ހިސާބުން ކަނޑައެޅިގެން އެނގެން އޮތް ކަމަކީ ޓެކްސް ދެބަސްވުންތައް (tax disputes) ބައްލަވާ ކޯޓުން މަޢުލޫމާތުތަކަށް ބިނާކޮށް ބަލައިގަތުމަށް އަމަލުކުރެވޭނެ ގޮތެވެ. ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލަށް އާ ފުރަތަމަ ހުށަހަޅާ ކަންތައްތަކުގައި ހިނގާ ކަމަކުން ކުރިން ހުށަހަޅާ މަޢުލޫމާތު އަށް ބަދަލުވާ ކަމެއް. އެއީ މިފަދަ އިއުތިރާޒުކުރުމުން ހުށަހަޅާ ގޮތް ނިންމުމުގެ މަޢުލޫމާތެވެ. ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލާ ހަމައަށް އާދެވޭ އެ މަޢުލޫމާތު ކަނޑައެޅުމަށް ނިންމާ މަޢުލޫމާތުން ނިންމުމެވެ.

58. އިއުތިރާޒަކީ ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމުގައި ފުރަތަމަ އުފުލިފައިވާ މައްސަލައިގެ ޖީ.އެސް.ޓީ ނަންބަރ މުޢާމަލާތް ކުރުމުގައި އިއުތިރާޒު މަޢުލޫމާތުގައި އިންވޮއިސްކުރާ ފަރާތުން އިންކާރުކޮށްފައިވެއެވެ. މިހެންވީ ބޭނުމަކީ އެ މުޢާމަލާތް ޖީ.އެސް.ޓީ ނަންބަރ މުޢާމަލާތް ކަމަށް ބަލައި އިއުތިރާޒު މަޢުލޫމާތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޖީ.އެސް.ޓީ އަދަދު ކަނޑައަޅުއްވައި ބާކީވާ އަދި ހިސާބުކޮށްފައިވާ ގޮތައި ދެނެގަނެވެ. ޖީ.އެސް.ޓީ ނަގަންޖެހޭ ވަގުތު ނުވަތަ time of supply އާއި ދެނެގަނެ އެއްވެސް ކަމެއް އެ މަޢުލޫމާތުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

59. އިންވޮއިސްދޫކުރާ ފަރާތުން އެޖެންޓް ރިޕޯޓާއި ދެނެގަނެ ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ވިޔަފާރި ފުރިހަމަ އަދި އިއުތިރާޒުކުރުމުގެ މަޢުލޫމާތުގައިވެސް، މުދާ ގަންނަ ނުވަތަ ހިދުމަތް ވިއްކަންނަ ފަރާތުން އެ މުދަލުގެ ނުވަތަ ހިދުމަތުގެ އަގު އެކަމުގައި ނުވަތަ އެ އަގުން ބައެއް އަދާކުރާ ވަގުތާއި ދެނެގަނެ އެފަރާތުން އިންވޮއިސް ދޫކުރާ ފާހަގަކޮށް އެއްވެސް ކަމެއް އިއުތިރާޒަކީ ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

60. ޖީ.އެސް.ޓީ ނަގަންޖެހޭ ވަގުތަކީ ނުވަތަ time of supply އަކީ ޖީ.އެސް.ޓީގެ އަދަދު ކަނޑައެޅުމުގައި މުހިއްމު ވާހަކައެއް ކަމުގައިވާތީ، މި ކަމާ ގުޅޭ ނުކުތާތައް އިއުތިރާޒު މުޢާމަލާތުގައި އިންވޮއިސްދޫކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުވެއެވެ. މިހެންވީ ބޭނުމަކީ އިންވޮއިސްދޫކުރާ ފަރާތުން، މި ނުކުތާ އިއުތިރާޒު މުޢާމަލާތުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ސަބަބަކީ މި މުޢާމަލާތަކީ ޖީ.އެސް.ޓީ ނަގަން ޖެހިދާނެ މުޢާމަލާތެއް ނަންބަރަކަށް ބަލައިގަންނަކަމަށް ބެލިދާނެތީވެ، އިއުތިރާޒު މުޢާމަލާތުގައި މި މުޢާމަލާތަކީ ޖީ.އެސް.ޓީ ނަގަން ޖެހިދާނެ މުޢާމަލާތެއްކަމަށް ބަލައިގަނެ ޖީ.އެސް.ޓީ އަދަދު ކަނޑައެޅުމުގައި ބާކީވާ އަދި ހިސާބުކޮށްފައިވާ ގޮތް ދެނެގަނެ އިއުތިރާޒުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ. މާނައަކީ އިއުތިރާޒު މުޢާމަލާތުގައިވެސް މި މުޢާމަލާތަކީ ޖީ.އެސް.ޓީ ނަގަން ޖެހިދާނެ މުޢާމަލާތެއްކަމަށް ދެނެގަނެ އިންވޮއިސްދޫކުރާ ފަރާތުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ފާހަގަކޮށްފައިވީ ނަމަވެސް އެވަގުތު ގެންގުޅޭ ޖީ.އެސް.ޓީ ނަގަންޖެހޭ ވަގުތު ދެކޭ އެއްވެސް ކަމެއް ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

61. އިއުތިރާޒުކުރުމުގެ މުޢާމަލާތުގައި ސީދާ ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަމެއް ނުވަތަ ސަބަބެއް، އިންވޮއިސްގެ މުޢާމަލާތުގައި ބެލިދާނެ ބައެއް އިންވޮއިސް ހާމަކޮށް ވެއެވެ. އެކަންކަން ކުރިންވެސް ފާހަގަކޮށް އޮވެއެވެ. އެގޮތުން ޒިންމާ ސީދާ އަސާސްތަކުގައި

ގުޅުންހުރި ޕާޓީން ސަޕްލަޔަރކަން ވާނަމަ ނުވަތަ އިލެކްޓްރޯނިކްގައި ފާރުކުރި ކަންކަމާ ސީދާ ގުޅުންހުރި އަދި އެއިން ވަކިންކުރެވޭ ކަމަކަށް ވާނަމަ އެއީ އިސްތިސްނާއެއްގެ ގޮތުގައި ބެލެވިދާނެއެވެ.

62. މި ދަޢުވާގެ ކުރީ ފުރުސަތުތަކުގައި އިސްތިއުނާފު ދެވަނަ ނުކުތާ އިލެކްޓްރޯނިކް މަޢުލޫމާތުގައި ހުށަހެޅުމުގައި ނަންބަރުކޮށް އެ ނުކުތާ ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމަށް ނިންމާފައިވާ ބެލުމުގައި ސަބަބު ހުށަހެޅެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް އިސްތިއުނާފު ދިނުމަށް ނުކުތާގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ފުރަހަމަކުރާ ޖީ.އެސް.ޓީ ރެޖިސްޓަރީ ވަރަށް ގިނަ ނުކުތާއަކީ ބެލެވޭ އިސްތިސްނާ ހަމަޖެހިފައިވާ ބަޔާންގައި ހިމެނޭ ނުކުތާއެއްކަމުގައި އަހުރެން ނިންމައިދެވެ. ސަބަބަކީ މިއީ އަހަރު ފުރިހަމަވާ ފޯރުމު ނުކުތާއެއް ނިންމެވެ. މިއީ ޢާންމު މަޢުލޫމާތުގައި ބެހެއްޓޭ އަދަދު ކަނޑައެޅުމުގެ ބޭނުމަށް ތަރުތީބު ފަރާތުން ސާފުކުރަން އޮންނަ ފުރުޞަތު ކަމެވެ.

63. ބަލާއިރު ބޭނުމަށް ހުށަހެޅި ޓްރާންސްފަރ ވަރަށް ބޭރު ބައެއް ކަނޑައެޅި އެނގޭ މި ދެ ނުކުތާ އެއް ނުކުތާ އަންނަ ނުކުތާއަށް ގުޅުމެއްވޭ ބަލާއިރު، މިއީ ފޯރުމު ގޮތުން އަދި ވާދީ ގޮތުން ބަޔާންވެފައި ވާނުވާ ދެ ނުކުތާއެވެ. މިއިން ކޮންމެ ނުކުތާއަކީ ވަކި ފޯރުމު ނުކުތާއެއް ދަށުން ބަލާލާ އަދި ވަކިވަކިން ބެލެހެއްޓެވުން ކަންތައްތަކެއް ހިމެނޭ ނުކުތާތަކެއް ކަމުގައިވާތީ މިއީ ގުޅުންހުރި ނުކުތާތަކެއްކަމުގައި އަހުރެން ނުދެކެމެވެ.

64. އެހެންކަމުން، އިލެކްޓްރޯނިކް ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމުގައި ޖީ.އެސް.ޓީ އަދަދު ކަނޑައެޅުމުގައި ބާކީވާ އަދި ރިސީވަބަލްތަކެއް ގޮތުގައި ގުޅުން އެކުލަވާލާ ސިޔާސަތު ގޮތުގައި ޖީ.އެސް.ޓީ ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން މުދާ ގަތުމަށް ހުށަހެޅި ރިޕޯޓުގެ ފޯރުމަށް ބަލާއިރު ހުށަހެޅި ގޮތް ހުށަހެޅުމުގެ އެ ވަގުތުގައި ނުވަތަ އެ އަހަރު ބަޔާން ކުރިއާ ވަގުތު ދެބައިކުރުން ބަޔާން ކުރުމުގެ ފުރުސަތު އޮތުމާ އެކުލަވާލިން އެ މުއްދަތުގައި އެ ނުކުތާއަށް އިލެކްޓްރޯނިކުރާ ނުކުތާ، ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުން ބަޔާންކުރުމާއި ފޯރުމު ގަވާއިދާ އިލެކްޓްރޯނިކް އެނގޭގޮތަށް ބަލާއިރު އަދި މައްސަލައާ ގުޅޭ ޓެކްސް އިދާރާގެ ދައުރު އެކުލަވާ އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ އަދަދުތައް ބެލެހެއްޓުމުގެ މި ނުކުތާއަކީ ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލަށް ބަލައިގަނެ ހިންގާ ނުކުތާއެއް ކަމުގައި އަހުރެން ނުދެކެމެވެ.

## އިސްތިއުނާފީ ހަތަރު ވަނަ ނުކުތާ: ޖީ.އެސް.ޓީ އަދަދު ޑިމާއިން ރިސީޓުކުރި ގޮތް ތަރުތީބުގެ ޤާނޫނީކަމާ ބެލުން

65. ޖީ.އެސް.ޓީ ޤާނޫނުގެ 19 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ވިއްކާ މުދަލުގެ މުޤާބިލުގައި ނުވަތަ ޓްރާންސްފަރ ހިދުމަތުގެ މުޤާބިލުގައި އެ އުޞޫލުގެ އަދި އަދަދުތަކެއް ފައިސާ ނޫން އެހެން އުޞޫލަކުން ކަނޑައަޅާނަމަ، އެ މުދަލުގެ ނުވަތަ އެ ހިދުމަތުގެ އަގު ކަނޑައަޅާ ބަލާނީ، މުޤާބިލުގެ ގޮތުގައި ލިބުނު އުޞޫލުގެ ބާޒާރުގެ އަގުން ޖީ.އެސް.ޓީގެ ޤަވާއިދާ ފައިސާ ކަނޑައެޅުން އަންނަ


ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް، ދެވަނަ ފަންގިފިލާ، ގ. މާގަސް، ބުރުޒުމަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ. ފޯނު: 3015555
އީމެއިލް އެޑްރެސް: info@tat·gov·mv ވެބްސައިޓް: www·tat·gov·mv

އަދަދުކަމަށް ބަޔާންވެފައިވާއިރު، މި މައްސަލައިގައި "މުވައްޒަފުގެ ގޮތުގައި ލިބެން އޮތްކޮށްގެ ބާޤީ ހައްޤު" މީޢާދިން ހިސާބުކުރި ގޮތް ރަނގަޅު ނޫންކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނެއެވެ.

66. އަދި ޓީ.އެސް.ބީ ގަވާއިދުގެ 25 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ރިޢާޔަތްކުރާއިރު، އެ މުވައްޒަފުގެ "ބާޤީ ހައްޤު" ހަމަ އެކަނި ހާލަތުތަކުގައި، ދެވެންޖެހޭ ފަރާތް ނޫން އެހެން ފަރާތަކުން، ދީން އެޑްވާންސްފަދަ ކަންކަން މީޢާދިން ބަޔާންވެފައިވާކަމާއި، ނަމަވެސް، މީޢާދިން ބަޔާންވެފައިވަނީ، އެވަގުތުން އޭޖެންޓުރިއުގެ ބޯޓުގައި، 28 (އަށާވީސް) އަހަރަށް ލިބޭން ކުރިގެ އަންދާޒާކަމުގައި، އެވަރުވެން ހިސާބުކުރިއުމުގެ، އެހެން ފަސޭހަ ނަގައި މި ދަސްތާވެޒުގެ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބޭނުންކުރާ ކަމަށް، ނަގައި ކަށަވަރު ނުކުރަށް ކަން ނަގައި، ގޮތުގެ ވަރަފަރާތުން އެއްބަސްވުން ބާކީހާރާއްޔާއުން ފަދަ އެއްވެސް ކަމަކަށް މީޢާދިން ރިޢާޔަތްކޮށްފައިވާކަމަށެވެ. ހަމައެއާއެކު، ކޮވިޑް-19 ފަދަ ހާލަތުތަކާ ގުޅިގެން، ތަންތަން ކަށަވަރު ނުކުރިޔަސް، ނަގައި ދަށް އަދިގައި ކަށަވަރުކުރަށް ޖެހިފައިވާއިރު، ސަރުކާރުން ހިންގާ ބަޔާނާއި ކަމުގެ މަޝްރޫޢުތަކާ ގުޅިގެން ތަންތަނުގެ ކަރީ ކަށަވަރު ދިނުމާއި ބާކީއާ، އެއްބަސްވުމުގެ 09 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އިމާރާތްކުރުމަށް ދިޔައިރާ 2 އަހަރުގެ މުއްދަތު ފިޔަވައި، 20 އަހަރު ފަހުން ގޮތް ފަރިފަރަމަށް ކޮންމެ މަހަކު 2000.00ރ (ދެހާސް) ރުފިޔާ ދިނުމަށް އޮތުމަށް މީޢާދިން ރިޢާޔަތްކޮށް ނުވާކަމަށްވެސް މި ނުކުތާގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނެއެވެ.

67. މި ނުކުތާއަށް ރައްދުދެމުން މީޢާދިން ބުނެފައިވަނީ، ބާޤީ ހަގު ދެނެގަތުމުގައި، ފަންޑިޔާރުކަމުގެ ކުއްޔަށްދީގެން އެފަރާތަށް އެހެރިގެ ދުވަސް ލިބިގެން އާމްދަނީއެއް ހިސާބުކުރެވޭ އުސޫލަށް ޓީ.އެސް.ބީ ހިސާބުކުރުމުގެ ބަދަލުގައި މީޢާދިން ރިޢާޔަތްކޮށްފައިވަނީ، ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގައި 28 އަހަރުގެ މުއްދަތަށް މި 4 ފަންގިފިލާ ކުއްޔަށްދިނުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ލިބޭނުކަމަށް އަންދާޒާކުރެވޭކަމަށް އެއްބަސްވުމުގެ 1 ގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަގަށް ކަމަށެވެ. އުސޫލާއި އެދުރުފައިވާ މުއާމަލާތަކީ ގުޅިގެން ފަރާތްތަކުގެ މެދުގައި ވެފައިވާ މުއާމަލާތެއް ނޫންކަމަށާއި، މި މުއާމަލާތުގެ އަގު ދެނެގަތުމުގައި ފަންޑިޔާރަތަކުން އެފަރާތަށް ފައިސާއިން ލިބޭން އާމްދަނީކަމުގައި އަދަދަށް ރިޢާޔަތްކޮށްފައިވާ އަދަދަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަށް މި މާއްދާއިން ދަށުފަރާތް ނުކުތާކަމަށާއި، މިސަރަޙައްދުގައި މި މާއްދާގެ ބައްޓަން މިއީ ބާޤީ ހަގު ކަމުގައި ނުބަލާވެސް ގާނޫނީ ސަބަބެއްނެތްކަމަށެވެ.

68. "މާކެޓު ރޭޓު" ހިސާބުކުރުމުގައި ބަލަންކަންކުރާ ގޮތް ކަމަށް މީޢާދިން ބުނެފައިވާ ނުކުތާގައި ފަރާތުން ޓޭޑު މަސްރަހާގައި މީޢާދަށް ދިޔައިރާ މައުލޫމާތުން، އިމާރާތުގެ ގްރައުންޑް ފްލޯރ 31 ޑިސެމްބަރ 2019 ގައި ނިމި، ދެވަނަ ފަންގިފިލާ އަދި ތިންވަނަ ފަންގިފިލާ 31 މާރިޗު 2019 ގައި ނިމިފައިވާކަން އެނގޭކަމަށާއި، މުވައްޒަފު ދެނެގަތުމުގައި ފުރިހަމަ 04



ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް، ދެވަނަ ފަންގިފިލާ، ގ. މާގަސާ، ބޮޑުތަކުރުފާނުމަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ. ފޯނު: 3015555
އީމެއިލް އެޑްރެސް: info@tat·gov·mv ވެބްސައިޓް: www·tat·gov·mv

ފަންގިފިލާގެ އަގު ބޭނުންކޮށްފައިވާނެކަމަށް، މީރާއިން ރިޢާޔަތްކޮށް 03 ފަންގިފިލާއިން ލިބޭނެ އަގެއްކަމަށެވެ. އެއަށްފަހު، ބޭނުންކުރަން ޝާއިޢުކޮށްފައިވާ "ހައުސިންގ އެންޑް ރިއަލް އެސްޓޭޓް ޑޭޓާބޭސް" ރިޢާޔަތްކުރުމަށްފަހު އެވަރޭޖް ލެންޑިންގ ރޭޓް އެއް ދެނެގަތުމަށްފަހު ޑިސްކައުންޓިންގ ފޯމިއުލާ އަށް ބަލައި present value ހިސާބުކޮށްފައިވާކަމަށެވެ.

69. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އިޢުތިރާޟު މަރުޙަލާގައި ހުށަހެޅި އިޢުތިރާޟުކުރާކަމުގެ އެންގުމުގައިވެސް "އެހެން ހައުސިންގ ފޯކާސްޓް"[58] ތަކަށް މީރާއިން ރިޢާޔަތްކުރާކަމަށް އެފަރާތުން ބަޔާންކުރި ނަމަވެސް، އެ ހައުސިންގ ފޯކާސްޓްތަކަކީ ކޮބައިކަން އެ މަރުޙަލާގައިވެސް ފާހަގަކޮށް ނުދޭކަމަށާއި، އަދި އެކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރަންވީ ސަބަބާއި ރިޢާޔަތްކުރަންވީ މިންވަރު ކަނޑައެޅި އަދަދު ބަދަލުވާނެގޮތެއްވެސް ސާފުކޮށްދީފައިނުވާކަމަށާއި، ފަންގިފިލާއެއް ކުރިއަށް ދެމިހުރި ނުހުށަހަޅާކަމަށް ނުވަތަ އެއިން ފަންގިފިލާއެއް އަމިއްލަ ބޭނުމަށް ބޭނުންކޮށްފައި ހުށަހަޅާކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނާ ބުނުމަކީ އަލަށްވެސް ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލުގައި ފާހަގަކޮށްދީފައި ކަމެކެވެ. އަދި މި މަރުޙަލާގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން މި ފޯކާސްޓްތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށްގެން ސަބަބެއްވެސް ސާފުކޮށްދީފައިނުވާކަމަށެވެ.

## ބާޒާރުގެ އަގު ކަނޑައެޅުމުގައި މީރާއިން އަމަލުކޮށްފައިވާ ޤާނޫނީ ބުނުން

70. ޖީ.އެސް.ޓީ ޤާނޫނުގެ 19 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ؛

"ވިއްކާ މުދަލެއްގެ މުޢާމަލާތުގައި ނުވަތަ ޚިދުމަތްދިނުން ހިދުމަތެއްގެ މުޢާމަލާތުގައި އެ މުޢާމަލާތެއްގެ އަގު އަދާކުރަނީ ފައިސާ ނޫން އެހެން އެއްޗަކުން ކަމުގައިވާނަމަ، އެ މުޢާމަލާތުގެ ނުވަތަ އެ ހިދުމަތެއްގެ އަގު ކަމުގައި ބަލާނީ، މުޢާމަލާތުގެ ބަދަލުގައި ލިބުނު އެއްޗެއްގެ ބާޒާރުގެ އަގެން ޖީ.އެސް.ޓީ އަދަދަށްވާ ފައިސާ ކަނޑާލުމުން އަންނަ އަދަދެވެ." މިފަދައިންނެވެ.

އަދި ޖީ.އެސް.ޓީ ގަވާއިދުގެ 25 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބުނެފައިވަނީ؛

"ޤާނޫނާއި މި ގަވާއިދުގެ ބޭނުމަށް، މުދަލެއްގެ ނުވަތަ ހިދުމަތެއްގެ ބާޒާރުގެ އަގު ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މުދަލެއް ނުވަތަ ހިދުމަތެއް ފޯރުކޮށްދޭ ދުވަހު، ހަމަ އެފަދަ ހާލަތެއްގައި ގުޅުންނުހުރި ފަރާތްތަކަށް ނޫން އެހެން ފަރާތަކަށް، އެއްވެސް ސަބަބެއްގެ ނެތި، ދިވެހިރާއްޖޭގައި މުދަލެއް ނުވަތަ ހިދުމަތެއް ފޯރުކޮށްދިނުމުން، އެ މުޢާމަލާތުގެ ގޮތުގައި ވިޔަފާރިން ލިބޭނެކަމަށް އަންދާޒާކުރެވޭ އަދަދެވެ." މިފަދައިންނެވެ.

[58] ނޯޓިސް އޮފް އޮބްޖެކްޝަންގެ 3.7 ވަނަ ޕެރެގްރާފް


ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް، ދެވަނަ ފަންގިފިލާ، ގ. މާފަންނު، ބުރުޖުމަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ. ފޯން: 3015555
އީމެއިލް އެޑްރެސް: info@tat.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.tat.gov.mv

71. މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ޕްރޮޕަޓީން ހުށަހަޅާ މުޤާބިލަށް ފައިސާގެ ބަދަލުގައި އިމާރާތުގެ 04 ފަންގިފިލާ ބޭނުންކުރުމުގެ ހައްޤެވެ. އެހެންކަމުން މި މުޢާމަލާތުގައި ޕްރޮޕަޓީ ދޫކުރުން ހުށަހަޅާ މުޤާބިލަށް ފައިސާދޫކުރުން އެހެން އެއްޗެއްކަމުގައިވާތީ، އެ މުޤާބިލުގެ އަގު ދެނެގަތުމަށް ބާޒާރުގެ އަގު ދެނެގަންނަންޖެހެއެވެ. މިގޮތުން ބަލަނީ އެ އަގު ދެނެގަތުމުގެ ބާރުދަރު މިގޮތުން ރިޕޯޓުކޮށްފައިވާ އެއްބަސްވުމުގައި އަންދާޒާ ކުރެވިފައިވާ އަދަދަކަށް ވާތީއެވެ.

72. އެއްބަސްވުމުގެ 01 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ:

"މި އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަސައްކަތްތަކަށް ނިސްބަތުން ދެފަރާތުން އެއްބަސްވެފައިވާ އަގަކީ 15,034,925.85ރ (ފަނަރަ މިލިއަން ތިރީސް ހަތަރުހާސް ނުވަސަތޭކަ ފަންސަވީސް ރުފިޔާ އަށްޑިހަ ފަސް ލާރި) އެވެ. މިއިމާރާތުން އެޗް.އެމް ކޮންސްޓްރަކްޝަން އަށް ދީފައިވާ ފަންގިފިލާ ތަކުގެ ތެރެއިން 3,2,1 ވަނަ ފަންގިފިލާއިން، 28 އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ކުއްޔަށް ދިނުން އެޗް.އެމް ކޮންސްޓްރަކްޝަން ކޮންޓްރެކްޓަރ ޕްވޓ ލޓޑ އަށް ލިބޭނެކަމަށް އަންދާޒާ ކުލިވިޔަވާ އަގަކީ 28,224,000.00ރ (އަށާވީސް މިލިއަން ދުއިސައްތަ ސައުވީސް ހާސް) ރުފިޔާ އެވެ. އަދި ފުރަތަމަ ފަންގިފިލާއިން، 28 އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ކުއްޔަށް ދިނުމުން ލިބޭނެ ކަމަށް އަންދާޒާ ކުލިވިޔަވާ އަގަކީ 8,400,000.00ރ (އަށް މިލިއަން ހަތަރުސަތޭކަ ހާސް) ރުފިޔާއެވެ. އެގޮތުން މުޅިޖުމްލަ އެޗް.އެމް ކޮންސްޓްރަކްޝަން ކޮންޓްރެކްޓަރ ޕްވޓ ލޓޑ އަށް 36,624,000.00ރ (ތިރީސް ހަ މިލިއަން ހަސަތޭކަ ސައުވީސް ހާސް) ރުފިޔާ ލިބޭއެވެ." މިފަދައިންނެވެ.

73. ބާޒާރު މުޢާމަލާތަކީ[59] ގުޅުމެއް ނެތް ފަރާތްތަކާއެކު ކުރާ މުޢާމަލާތެއްނަމަ، މިގޮތުން އަންނަ ގޮތެއްގައި *open market value* ކަމުގައި ބަލަނީ އެ މުދާ ނުވަތަ ހިދުމަތް ފައިސާއަށް ވިއްކާނަމަ، އެހެން ފަރާތަކަށް *(stranger/unrelated party)* ވިއްކައިގެން ލިބޭނެ އަގެވެ.

74. އިމާރާތުގެ އަގުގެ market value، އެބަހީ ފްލޯރު ބާޒާރު ބޭނުންކުރުމުގެ ހައްޤު، މިގޮތުން ކަނޑައެޅިފައިވާ ޓާރމަށް ލިބިފައިވާ ލިޔުންތަކުގެ މަޢުލޫމާތު ބަލާއިރު، ގުޅުމެއް ނެތް ފަރާތަކަށް 28 އަހަރަށް ކުއްޔަށް ދިނުން ލިބޭނެ އަދަދުގެ ޕްރެޒެންޓް ވެލިއު (present value) ހިސާބުކޮށްގެންނެވެ. ޕްރެޒެންޓް ވެލިއު (present value) އަކީ މުސްތަޤްބަލުގައި ލިބޭނެ ފައިސާގެ މިހާރުގެ އަގެވެ. ޕްރެޒެންޓް ވެލިއު (present value) ހިސާބުކުރަނީ މުސްތަޤްބަލުގެ ފައިސާ ވަޒަނުކޮށް ރޭޓް އަދި ދިރާސާ (އިންވެސްޓްމަންޓުގެ ލިބޭނެ އާމްދަނީ) އާ ޑިސްކައުންޓް ކޮށްގެންނެވެ. އެގޮތަށް ޑިސްކައުންޓް

[59] މިއާއިން 27 ޑިސެމްބަރު 2015 ގައި ނެރުއްވާފައިވާ Guide to Barter Transactions (M824)


ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް، ދަފްތަރު ފަންގިފިލާ، ގ. މާފަނު، ބޮޑުތަކުރުފާނު މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ. ފޯން: 3015555
އީމެއިލް އެޑްރެސް: info@tat.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.tat.gov.mv

ކުރެވޭނީ މިއަދު ނުވަތަ މިހާރު އަތުގައި ހުރި ފައިސާގެ އަގު ކުރިއަށް އޮތް ތަނެއްގައި ނުވަތަ މުސްތަޤްބަލުގައި ލިބޭނެ ފައިސާއަށްވުރެ ބޮޑުވާނެކަމަށް ބުނާ time value of money، މި ކޮންސެޕްޓްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށެވެ.

75. ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތުން ބުނާގޮތުގައި މިޝާރިން މި އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ލިބިދޭ ޖުމްލަ އަދި ވަޒަންކޮށްފައިވަނީ ޢަނަގަވާކަން ނޫނެވެ. މިޝާރިން ހިސާބުކޮށްފައިވަނީ އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ 28 އަހަރުގެ މުޅި މުއްދަތަށް މި ފަންގިފިލާގެ ކުއްޔަށް ދިނުން ލިބޭނެކަމަށް ލަފާކުރެވޭ ކުލީގެ އާމްދަނީ discount ކޮށްގެންނެވެ. އެހެންކަމުން، މި ހިސާބުގެ އަސާސް މާކެޓް ވެލިއު (ގުޅުމެއް ނެތް ފަރާތަކުން މިފަދަ ބިމެއް ކުއްޔަށް ހިފުމަށް ދައްކާނެ އަގު) ވަޒަންކުރުމުގެ ބަދަލުގައި، މިޝާރިން އަދި ކަނޑައަޅާފައިވާ 28 އަހަރުގެ ތެރޭގައި ލިބޭނެ ކުލީގެ އާމްދަނީއަށް ބިނާކޮށް ވިޔަފާރިއެއްގެ (3 ފަންގިފިލާގެ އިންވެސްޓްމަންޓް ޕްރޮޖެކްޓްއެއް ގޮތުގައި) އަދި އަންދާޒާކުރެވޭގޮތަކަށް އެފަރާތުން ބަލާފައެވެ.

76. އިންވެސްޓްމަންޓް އެޕްރައިޒަލްގެ ދަށުން net present value (NPV) ހޯދުމަށް ބޭނުންކުރާ discounted cash flow މޮޑެލަކީ ދިގު މުއްދަތަކަށް އަގު ކަނޑައެޅުމަށް ބޭނުންކުރާ މޮޑެލެއްކަމެވެ. Discounted cash flow (DCF) އަކީ އިންވެސްޓްމަންޓެއްގެ މިއަދުގެ އަގު ހިސާބުކުރާ ފައިނޭންޝަލް މޮޑެލް އެކެވެ. މިގޮތަށް ހިސާބުކުރަނީ މުސްތަޤްބަލުގައި ލިބޭނެ ކަމަށް ބެލެވޭ ކޭޝް ފްލޯތައް މިހާރުގެ އަގަށް، ވަކި ޑިސްކައުންޓް ރޭޓެއް ބޭނުންކޮށްގެން ބަދަލު ކޮށްގެންނެވެ.

77. އައި.އެފް.އާރ.އެސް 16، އައި.އޭ.އެސް 38 އަދި އައި.އެފް.އާރ.އެސް 13 ގެ ދަށުން، discounted cash flow (DCF) މޮޑެލް ބޭނުންކުރެވޭ އެއްކަލަކީ Investment Property (އައި.އޭ.އެސް 40) ގެ އަގު ކަނޑައެޅުމެވެ. މި މޮޑެލަކީ ޓެކްސް އަދި އެކައުންޓިންގައި ފުޅާ ދާއިރާއެއްގައި ބޭނުންކުރެވޭ މޮޑެލްއެކަންވެސް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

78. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން މި ނުކުތާގައި ބަރުސާކުރާ މައިގަނޑު ކަމަކީ، އެއްބަސްވުމުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި "މި އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އިމާރާތް ކުރުމާ ގުޅޭ ގޮތުން އިން ފުރިގެން 4 ވަނަ ފަންގިފިލާގެ ހަމައަށް އެއްފަސް ކުއްލިކަންނާއި ބޭނުންކޮށް، އެބައިތަކުގެ ކުއްލިކަރުދާ އަދި އެބައިތަކުގައި ފިހާރަ ހަދައި ހިންގައި، އަދި އެބައިތަކުގައި އުޅުއްވާ މަސައްކަތްތަށް އެބައިތަކުން އާމްދަނީ ހޯދައި ލިބިގަތުމުގެ ހައްޤާއި ބާރު އިމާރާތްކުރާފަރާތަށް ލިބިގެންވެއެވެ." މިފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތުމުން، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ލިބިފައިވާ ފަންގިފިލާގެ ކުއްލިކަން ދިނުމުގެ ހައްޤު، އަދި އޭގެ ބޭނުންކުރުމުގެ އިހްތިޔާރު ލިބިގެންވާ ކަމެއް، އެފަދައިން ބޭނުންކުރާ ބާރު ކުރީގެ ފައިސާއެއް ނުވަނީނުކަމެވެ. މިކަމަށް ޓްރައިބިއުނަލުން ރިޢާޔަތްކޮށްފައިނުވާކަމެވެ.


ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް، ދަފްތަރު ފަންގިފިލާ، ގ. މާގަލާ، ބޮޑުތަކުރުފާނުމަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ. ފޯން: 3015555
އީމެއިލް އެޑްރެސް: info@tat.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.tat.gov.mv

79. 28 ފެބްރުއަރީ 2022 ވަނަ ދުވަހު އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން މީރާއަށް، ފަންގިފިލާތައް ކުއްޔަށް ދީފައިވާ އެއްބަސްވުންތަކުގެ ކޮޕީ މެއިލް ކޮށްދީފައެވެ[60]. އެ ލިޔެކިޔުންތަކަށް ބަލާއިރު، އިމާރާތުގެ ފުރަތަމަ ފަންގިފިލާ ކުއްޔަށް ދޫކުރުމަށްފަހުއެވެ. އެންސަރަވްސް ގަރާޖުތަކެއް، ދެވަނަ އަދި ތިންވަނަ ފަންގިފިލާ ކުއްޔަށް ދޫކުރުމަށްފަހުއެވެ. އޭގެ ތެރެއިން ގަރާޖުތަކެއް ކުލީ 5 އަހަރަށް، ދެވަނަ ފަންގިފިލާގައި ހުރި 1 ކޮޓަރީގެ އެގްރީމެންޓާއި 2 ކޮޓަރީގެ އެގްރީމެންޓު 02 އަހަރަށް (އޭޕްރީލް 2019 އިން މާރިޗު 2021 އަށް)، އަދި ތިންވަނަ ފަންގިފިލާގައި ހުރި 02 ކޮޓަރީގެ އެގްރީމެންޓު 02 އަހަރަށް (އޭޕްރީލް 2019 އިން މާރިޗު 2021އަށް) އަދި 01 ކޮޓަރީގެ އެގްރީމެންޓު 01 އަހަރަށް (މެއި 2019 އިން މެއި 2020 އަށް) ކުއްޔަށް ދޫކުރެވިފައިވާކަން އެނގެއެވެ. މީރާއިން އަދަދު ކަނޑައަޅުއްވައި ހިސާބު ހަދާފައިވާ ގޮތުގެ ތަފްސީލު އޮޑިޓް ރިޕޯޓު[61]ގައި ހިމަނާފައިވާ ފަދައިން ތިރީގައި އެވަނީއެވެ.

**ANNEXURE 1: UNDECLARED REVENUE FOR CONSTRUCTION PROJECT OF 'HULHUMALE' LOT 11156'**

| Taxable Period | Floor | Floor completion date as per taxpayer | Value of consideration (Annexure 1.1) | Value of consideration per floor | Output Tax |
|---|---|---|---|---|---|
| | | | A | B=A/3 | C=B*6/106 |
| January 19 | Ground | 31/01/2019 | 9,457,803.00 | 3,152,601.00 | 178,449.00 |
| March 19 | Second | 31/03/2019 | | 3,152,601.00 | 178,449.00 |
| March 19 | Third | 31/03/2019 | | 3,152,601.00 | 178,449.00 |
| **Total** | | | | | **535,347.00** |

***Note:***

1. *Taxpayer has provided construction service to develop a six (6) floor building at 'Hulhumale' LOT 11156' for which taxpayer has received consideration in non-monetary form. As per the agreement (clause 1b), the consideration which taxpayer receives is the right to use four (4) floors of the property for an extended period of time (28 years) in return for the construction service provided.*
2. *Since taxpayer has not declared revenue and output tax on the consideration received for providing construction service, MIRA has assessed the value of consideration and charged output tax for the aforementioned service.*
3. *As per the details provided by the taxpayer, utilization of Ground floor was commenced on 31st January 2019, and the utilization of Second floor and Third floor was commenced on 31st March 2019 which are the completion dates of the respective floors. Hence, time of supply for the services are considered as per the aforementioned dates.*
4. *Value of consideration per floor is determined by distributing total value consideration to three (3) floors.*

**ANNEXURE 1.1: VALUE OF CONSIDERATION**

| Year | Estimated Annual Income (Annexure 1.1.1) | Discount Factor (Annexure 1.1.2) | Present Value | Number of Periods |
|---|---|---|---|---|
| | A | B | A*B | |
| 2019 | 972,000.00 | 1.000000 | 972,000.00 | 0 |
| 2020 | 972,000.00 | 0.903161 | 877,873.00 | 1 |
| 2021 | 972,000.00 | 0.815700 | 792,860.00 | 2 |
| 2022 | 972,000.00 | 0.736708 | 716,081.00 | 3 |
| 2023 | 972,000.00 | 0.665366 | 646,736.00 | 4 |
| 2024 | 972,000.00 | 0.600933 | 584,107.00 | 5 |
| 2025 | 972,000.00 | 0.542739 | 527,543.00 | 6 |
| 2026 | 972,000.00 | 0.490181 | 476,456.00 | 7 |

[60] ޖަވާބު ފޯމުގެ ޑޮކިއުމެންޓް 5

[61] މީރާގެ ނަންބަރު AR-MTAS/GST/2022/28 އޮޑިޓް ރިޕޯޓުގެ ސްކެޑިއުލް 6، އެނެކްސްޗަރ 1، އެނެކްސްޗަރ 1.1 އެނެކްސްޗަރ 1.1.1



ޓެކްސް އަޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް، ދެވަނަ ފަންގިފިލާ، ގ. މާގަހާ، ބުރުޒުމަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ. ފޯން: 3015555

އީމެއިލް އެޑްރެސް: info@tat.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.tat.gov.mv

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| 2027 | 972,000.00 | 0.442712 | 430,316.00 | 8 |
| 2028 | 972,000.00 | 0.399841 | 388,645.00 | 9 |
| 2029 | 972,000.00 | 0.361120 | 351,009.00 | 10 |
| 2030 | 972,000.00 | 0.326150 | 317,018.00 | 11 |
| 2031 | 972,000.00 | 0.294566 | 286,318.00 | 12 |
| 2032 | 972,000.00 | 0.266040 | 258,591.00 | 13 |
| 2033 | 972,000.00 | 0.240277 | 233,550.00 | 14 |
| 2034 | 972,000.00 | 0.217009 | 210,933.00 | 15 |
| 2035 | 972,000.00 | 0.195994 | 190,506.00 | 16 |
| 2036 | 972,000.00 | 0.177014 | 172,058.00 | 17 |
| 2037 | 972,000.00 | 0.159872 | 155,396.00 | 18 |
| 2038 | 972,000.00 | 0.144391 | 140,348.00 | 19 |
| 2039 | 972,000.00 | 0.130408 | 126,757.00 | 20 |
| 2040 | 972,000.00 | 0.117779 | 114,482.00 | 21 |
| 2041 | 972,000.00 | 0.106374 | 103,395.00 | 22 |
| 2042 | 972,000.00 | 0.096073 | 93,383.00 | 23 |
| 2043 | 972,000.00 | 0.086769 | 84,340.00 | 24 |
| 2044 | 972,000.00 | 0.078366 | 76,172.00 | 25 |
| 2045 | 972,000.00 | 0.070778 | 68,796.00 | 26 |
| 2046 | 972,000.00 | 0.063924 | 62,134.00 | 27 |
| **Total consideration** | | | **9,457,803.00** | |

***Note:***

1. *Market value of consideration for the construction service has been assessed by deriving the present value of the estimated annual income for the 28 years. Estimated annual income computation is illustrated in Annexure 1.1.1*
2. *For deriving the present value, the discount factor has been computed at the rate of 10.72% (which is illustrated in Annexure 1.1.2) by using the following formula; 1/(1+r) ^n where, r=lending rate and n=number of years.*

**ANNEXURE 1.1.1: ESTIMATED ANNUAL INCOME**

| Floor | Estimated Total Income | Number of years | Number of floor | Annual income per floor |
|---|---|---|---|---|
| | A | B | C | D=(A/B)/C |
| Ground Floor | 8,400,000.00 | 28 | 1 | 300,000.00 |
| First Floor* | 28,224,000.00 | | 3 | * |
| Second Floor | | | | 336,000.00 |
| Third Floor | | | | 336,000.00 |
| **Total** | **36,624,000.00** | | | **972,000.00** |

***Note:***

1. **As per the information provided by taxpayer, first floor was completed on 30th June 2020. Therefore, no determination has been made for the respective floor.*
2. *The estimated total annual income is derived from the construction and leasing agreement provided by the taxpayer, where the agreement (clause 1b) stated that in the return of investment on constructing the property, taxpayer will receive the right to use four floors for 28 years which is estimated to earn total income of MVR 36,624,000 over the period.*

**ANNEXURE 1.1.2: LENDING RATE**

| Particulars | Finance Type | Equity | Interest Rate | Average |
|---|---|---|---|---|
| BML | Real Estate Financing | 30% | 11% | 11.00% |
| | | 40% | 10.75% | 10.75% |
| | | 50% | 10.50% | 10.50% |
| **Average** | | | | **10.75%** |
| MIB | Project Finance - Commercial | - | 10.5% to 12% | 11.25% |
| | Project Finance - Profit rate owner | - | 10% | 10.00% |
| | Housing Finance | - | 9% to 11% | 10.00% |
| **Average** | | | | **10.42%** |
| SBI | Housing Loan | - | 10% to 12% | **11.00%** |
| **Average** | | | | **10.72%** |

***Note:***

1. *Lending rate has been derived from published rates (from Official Websites) of banks (for obtaining loans for construction and real estate developments )*

އިސްވެ ބަޔާންކުރުމުން ހިސާބުކުރުންތަކަށް ބަލާއިރު ދިވެހިރާއްޖޭގައި އޮޕަރޭޓް ކުރާ ބޭންކުތަކުގެ ލޯނުދޭނެ ރޭޓްއާއި ޑިސްކައުންޓް ރޭޓަށް މިޒާއިން ބަލާފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. ކުރިންވެސް ފާހަގަކުރި ފަދައިން ޓެކްސް ދޫކުރާ ރޭޓަށް ބޭންކުތަކުގެން ޑިސްކައުންޓް ކުރުމަކީ ފައިސާގެ އަގު ވަގުތާއެކު ބަދަލުވާކަން ދައްކުވައިދޭ ކަމެކެވެ. އަދި ޑިސްކައުންޓް ފެކްޓަރ


ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް، ދެވަނަ ފަންގިފިލާ، ވ. މާފަނު، ބުރުޒުމަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ. ފޯން: 3015555
އީމެއިލް އެޑްރެސް: info@tat·gov·mv ވެބްސައިޓް: www·tat·gov·mv

މުސްތަޤްބަލުގެ އިޤްތިޞާދީ ފައިދާތަކުގެ އަގު މިހާރުގެ އަގަށް ބަދަލުކޮށްދެއެވެ. މިއީ އާމްދަނީއާއި، މުދަލަށް އަންނަ ބަދަލުތަކުގެ އިތުރުން އުނިއިތުރު ބަދަލުތައް ރަނގަޅު ގޮތުގައި ދެނެގަނެ، މިންކުރުމަށް އެހީވާ ފެކްޓަރެއްކަމެވެ.

80. ބޭނުމުން ޑޭޓާ މިރައިން އަދަދު ކަނޑައެޅި ކަނޑައެޅުން ޓެކްސް ދައުލަތަށް ފައިދާވާނެ މަޢުލޫމާތު ހުށަހެޅުމަށް ދިގު މުއްދަތެއް ތަފާތު ރިސްކުތަކާއި އެއްބަސްވުމުގައި އެ އެއްބަސްވުމާ އެއްގޮތް ކަނޑައެޅި ތަފާތު ސިނާއަތްތަކާއި، މާކެޓުގެ ހާލަތާއި، ކުއްލި ދިނުމުގެ ބަދަލުގައި އިސްތިޢުމާލުކުރާ ފަދައިން އަދިވެސް ބޭނުންކުރުމަށް ތަފާތު ބޭނުންކުރާއިރު އަދި ކޮންމެ ހާލަތެއްގައި ވިޔަފާރިއަށް ކުރާނެ އަސަރުފަދަ ރިސްކު ފެކްޓަރުސް ވިސްނައިން ބަލާފައިވާނެކަމެވެ.

81. ކުރިންވެސް ފާހަގަކުރެވުނު ފަދައިން މިހާރުން އަދަދު ކަނޑައެޅުމުގައި ޑިސްކައުންޓް ރޭޓަކީ ބަލާފައިވާއެވެ. މިގޮތަށް ކޮން ރޭޓެއް އެގެ އަދިއެކަން ރިސްކު އެޑްޖަސްޓްކުރެވިފައިވާ ރޭޓެއްކަމެވެ. އަދި މިފަދަ ރޭޓުތަކުގައި ވިހާރުވެސް މާކެޓުގެ އާންމު ރިސްކުތައް ހިމެނެއެވެ. އޭގެ ތެރޭގައި ލިކުއިޑިޓީ ރިސްކާއި، ފައިސާގެ އަގު ދަށްވާނެ ކަމަށް ކުރާނެ ހުރިހާ ރިސްކެއް ވިޔަފާރީގެ އާންމު ނޫނީ ކަންތައްތައް ވެސް ހިމެނެއެވެ.

82. އުނިކަމުން ރިސްކަށް އެޑްޖަސްޓްކުރެވިފައިވާ ރޭޓް ހޯދުމުގެ މައްސަލަ އިތުރު ރިސްކު އެޑްޖަސްޓްމަންޓްތައް ހިމެނުމަކީ ރިސްކު ދުވަހަށް ގެންގޮސް މަގުފަހިވެދާނެ ކަމެކެވެ. މިއީ އެކައުންޓިންގެ އަދި އެ ކުރުމުގައި ޑަބަލްކައުންޓިންގ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފު ކަމެކެވެ. ޓެކްސް ދައުލަތަށް ފާހަގަކުރެވުނު ރިސްކުތަކަކީ އެކަމަކު ހާއްސަ، ވިޔަފާރިއާ، ނުވަތަ އާދައާ ހިލާފު ރިސްކުތަކަކަށް ނުވެ، އެހެން އަދި ތަޢާރަފުކޮށް ނަމަ "ސްޕެސިފިކް ރިސްކު" ކަމަށް ބެލެވެއެވެ. އަދި މާކެޓް ރޭޓުގައި އެ ކަނޑައެޅުމަށް ޓެކްސް ދައުލަތު ފާރަވާނުގެ އަދަދަށް އަންނަނީ ބަދަލުއެވެސް އެފާރަވަށް ބޮޑުވެފައިވާކަމެވެ. އަދި ދިނުމުގެ މުއްދަތުގެ ވިޔަފާރި އެއްބަސްވުންތަކުގައި އާންމުކޮށް ހިނގާ ރިސްކު ރިސްކުތަކަށްވުރެ ބޮޑު ރިސްކުތަކެއް މި މައްސަލައިގައި ހުށަހަޅައިފައިވާ ފަރާތްތަކަށް ބޮޑުވެފައިވާކަމެވެ.

83. ޓީ.އައި.އެސް ގަވާއިދުގެ މާއްދާގެ 25 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާގޮތުން، "ފައިނޭންސް މި ގަވާއިދުގެ ބޭނުމަށް، މުދަލެއްގެ އަގު ކަނޑައެޅުމަކީ އެވަނީ، މުދަލެއް ނުވަތަ ޚިދުމަތެއް ޓްރާންސްފަރ ކުރުމަށް، ހަމަ އެފަދަ ހާލަތުގައި ގުޅުންހުރި ފަރާތެއް ނޫން ފަރާތްތަކަށް، އެއްވެސް ސަބަބެއް ނެތި، ދިވެހިރާއްޖޭގައި މުދަލެއް ނުވަތަ ޚިދުމަތެއް ޓްރާންސްފަރކުރުމަށް، އޭގެ މުޤާބިލުގެ ގޮތުގައި ފައިސާއިން ލިބެންކަމަށް އަންދާޒާކުރާ އަދަދެވެ." މި މާއްދާއަށް ބަލާއިރު، އެ ދެންގަބޫލުގައި ކިޔާއަށޮކުރަނީ ކަނޑަކޮށް ކަނޑައެޅި ފާހަގަކޮށް އެއް ކަނޑައެޅޭ:

1. ގުޅުންހުރި ފަރާތް ނޫން އުނިން ފަރާތްތަކަށްވުން


ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް، ދެވަނަ ފަންގިފިލާ، ގ. މާގަހާ، ބުރުޒުމަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ. ފޯން: 3015555
އީމެއިލް އެޑްރެސް: info@tat.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.tat.gov.mv

2. އެއްވެސް ސަބަބެއް ނެތި ކަމަށް ވެސް

3. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުތަކާ ޚިލާފަށް ނުވަތަ ޒިންމާދާރުކަމަކަށްވެސް އެދި

4. މުޤާބިލުގެ ގޮތުގައި ފައިސާއިން ލިބެންހުރި އަންދާޒާ ކުރެވޭ އަގަށްވެސް، ދިނުމަކަށް.

84. އިސްތިއުނާފު ކުރުވިފައިވާ މައްސަލައިގައި އުފެދިފައިވާ މުޢާމަލާތަކީ ގުޅުންހުރި ފަރާތްތަކާއެކު މުދާގައި ވެފައިވާ މުޢާމަލާތެއް ނޫނެވެ. އަދި މި މައްސަލައިގައި ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމަކީ ބޮޑުމިންވަރެއް، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ދިން ޚިދުމަތުގެ އަންދާޒާ އަގެއް އެ އެއްބަސްވުމުގައި ހިމެނިފައެއްނުވެއެވެ. އަދި ޓީ.ޕީ.ޖީ ގަވާއިދުގެ 25 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް ބަލާއިރު، އެ ދެފަރާތުގެމެދުގައި މުޤާބިލުގެ ގޮތުގައި ފައިސާއިން ލިބެންހުރި އަންދާޒާ ކުރެވޭ އަގަށްވުން ހިނގައިފައިވާނަމަ، އެ މާއްދާގެ ބޭނުމަށް އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަންދާޒާ ބޭނުންކުރެވިދާނެ އެކަށީގެންވާ ޤާނޫނީ ސަބަބެއް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ދެއްކިފައިނުވެއެވެ. އެހެންކަމުން ބާޒާރުގެ އަގު ދެފަރާތުގެމެދުގައި ވެފައިވާ ހަމަޖެހިފައިވާކަމަށް އަހުރެންނަށް ނުފެނެއެވެ.

## ޤާނޫނީ ވަކީލުންނާއި ބޯޑުގެ އެޑްވައިޒަރުންނަށް ކޮށްފައިވާ ޚަރަދު ކެނޑުމާ ގުޅޭ

85. މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އެދޭ ގޮތުގައި "އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ ބިޒްނަސް ރައްކާތެރިކުރުމަށްޓަކައި، ޚަރަދުކޮށްފައިވާ ޤާނޫނީ ވަކީލުންނާއި ބޯޑުގެ އެޑްވައިޒަރުންނަށް ކޮށްފައިވާ ޚަރަދު މިގޮތުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ދެއްކުމަށް އަމުރުކޮށްދިނުން" މިފަދައިން ހިމަނާފައިވެއެވެ.

86. މި ނުކުތާއަކީ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އެދޭގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމެކެވެ. ނަމަވެސް މިފަދައިން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އެދިނީ ކޮން ޤާނޫނީ އަސާސެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށްކަމެއް އެފަރާތުގެ އިސްތިއުނާފު ފޯމު އަދި ލިޔުމަކާ ބަޔާނެއްގައިވެސް ބަޔާންކޮށްފައިނުވެއެވެ.

87. **ފަޔާޒް ޕީ ނަފަޤައިދިނުމާ ގުޅިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ އަބްދުﷲ ރަޝީދު ވ. އަބްދުއްސަލާމު އަބްދުއްރަޙްމާން** ޤަޟިއްޔާ[62]ގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އުޞޫލަކީ ކޮއްކޮށް ގެންދާ ބަހާރެގެ ކުދި ސަރީޢާއަށްވެސް ނަފަޤައިދިނުމުގެ މައްސަލަތައް ޖެހޭތީއެވެ، އެހެންނަމަވެސް މައްސަލަތަކުގައި ފަޔާޒް ޕީ ހަސްމުންގެ އަމުން ނަފަޤައިދޭފަރާތް ދެ ހަސްމުންގެ މެދުގައި ފަޔާޒުންގެ ޕީ ނަފަޤައިދިނުމާ ގުޅޭގޮތުން އެއްބަސްވުމެއް ޤާއިމުވެފައި އަދި ދެހަސްމުންގެ މެދުގައި އެފަދަ އެއްބަސްވުމެއް ނެތްނަމަ ފަޔާޒް ޕީ

[62] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2009/HC-A/348 ޤަޟިއްޔާ އަބްދުﷲ ރަޝީދު ވ. އަބްދުއްސަލާމު އަބްދުއްރަޙްމާން


ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް، ދެވަނަ ފަންގިފިލާ، ގ. މާގަސް، ބޮޑުތަކުރުފާނުމަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ. ފޯން: 3015555
އީމެއިލް އެޑްރެސް: info@tat·gov·mv ވެބްސައިޓް: www·tat·gov·mv

ނަގައި ދެވުން ނުޖެހޭނެ. މިފަދައިން އަދަދުކުރަންޖެހޭ ސަބަބަކީ، ޝަރީޢަތުން ހުރިހާ މައްސަލަތަކުގައި ވިޔަފާރިން އެއްކަނޑުކުރުމަށް ހިސާބުކުރާނީ ހަރަދު ކުރެވުނު ސަރަހައްދުތަކުގެ އުސޫލުން ކަނޑައެޅި ޝާއިޢުވެފައިވާ ބާރުތަކުގައި، ހަމައެކަނި ޝަރީޢަތުން ހުރަހެއް މައްސަލަތަކާއެކު ވިޔަފާރި ދުވަހާއި ދުވަސް ކުރިއަށް ދާ ކަމަށް އެއްބަސްވުމުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް، މައްސަލާގެ ތެރެއިން ވިޔަފާރި ޖީ ސަރަހައްދުތަކަށް، ޝަރީޢަތުން މައްސަލަތައް ހުރިހާ ހިސާބުތަކުގެ ފައިދާ އެކަމުގެ ނަތީޖާ ފައިދާ ނުވާތީ ފުރުޞަތު ހުޅުވިގެން ހިނގައިދާނެ ކަމެއް ކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ **ދައުލަތު ވ. އިބްރާހީމް ޝަރީފް ޒަސީމާ**[63] ގައި ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ.

88. މަދަނީ އިޖުރާއަތު ޤާނޫނު ވޮޤުދުވާ އުހު، ވަކިން ޖީ ޝަރީޢަތުން ސަރަހައްދާ ގުޅޭ ކަންކަން ޤާނޫނުގެ ތެރެއިން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނީ ނިޒާމުގެ ތެރެއިން ތަންފީޒުކުރަމުންދާތީއެވެ. ނަމަވެސް މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނީ ޓެކްސްއިންޖީނިއަރ އެ ޤާނޫނު ހިނގާ ޤާނޫނު ނަންބަރު އެހެން ޤަވާޢިދުތަކުން މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޓެކްސްއިންޖީނިއަރ މަސްރަޙުގައި ވަކިން ޖީ ސަރަހައްދުތައް ކަމަށް އަހުރެން ނުދެކެމެވެ.

89. ދެން ބަލަންޖެހޭ އިސްވެ ފާހަގަކުރި ހައިކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލުން ވަކިން ޖީ ސަރަހައްދުން ބޭނުން ޚާއްޞަކުރެވޭ. އެ އުސޫލުން ވަކިން ޖީ ސަރަހައްދުތަކާ ބަލާއިރު، މި މައްސަލައިގައި އެދިފައި އެއްބަސްވުމުގައި ނަޒަރުކުރުން އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން އެދިފައިވާ ގޮތަށް ޤާނޫނު ވަކިވުންގެ ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް ކޮށްފައިވާ ހަރަދު ސަރަހައްދުގެ ޤާނޫނު ބިނާކޮށް ނުދެކެމެވެ.

## ނިންމަން ފެންނަގޮތް

90. ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލުން މިމައްސަލާގައި އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން އިސްތިއުނާފުގެ ގޮތުގައި ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް، އަންނަނިވި ގޮތަށް ނިންމަން ފެނެއެވެ.

93.1 މައްސަލައިގައި ހުށަހަޅާފައިވާ މުއާމަލާތުގައި ހިމެނޭ އިމާރާތްކުރުން ނުވަތަ "ކޮންސްޓްރަކްޝަން ސަރވިސް" އަކީ ޖީ.އެސް.ޓީ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޖީ.އެސް.ޓީ ނެގޭ ހިދުމަތެއްކަމަށް ނިންމަން ފެނުން؛

93.2 އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތާ މައްސަލައިގައި ޓެކްސް ނަގާފައިވާ މުއާމަލާތާއި ގުޅޭގޮތުން ޓެކްސް ނެގުމަށްފަހު ރަސްމީ އިދާރާއިން ޓެކްސް ދައްކާ ވަކި ފަރާތަކަށް ދޫ ނުކުރެވެންޏާއި ނުވަތަ ޓެކްސް ނެގުމަށްފަހު ރަސްމީ އިދާރާއިން

[63] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/218 ދައުލަތު (އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް) ވ. އިބްރާހީމް ޝަރީފް


ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް، ދެވަނަ ފަންގިފިލާ، ގ. މާގަނޑު، ބުރުޒުމަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ. ފޯން: 3015555
އީމެއިލް އެޑްރެސް: info@tat·gov·mv ވެބްސައިޓް: www·tat·gov·mv

ޝާއިޢުކޮށްފައިވާ ގައިޑްލައިންސް، ސިޔާސަތުތަކާއި ނުވަތަ ޓެކްސް ނެގުމާބެހޭ ސަރުކާރު އިދާރާއިން އާންމުކޮށް ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތަކާ ނުވަތަ ވަކި ޖިންސެއްގެ ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތްތަކާ މުޢާމަލާތްކުރުމުގައި ގެންގުޅޭ އުސޫލު ނުވަތަ އަމަލުކުރަން ގޮތެއް އޮތް ކަމަށް އިސްތިޢުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ބަލައިގަނެވިފައިވާކަމުންނާއި، ޓެކްސް ނެގުމާބެހޭ ސަރުކާރު އިދާރާއިން ޓެކްސް ދައްކާ ވަކި ފަރާތްތަކަކާ މުޢާމަލާތްކުރުމުގައި ގެންގުޅެފައިވާ އުސޫލު ނުވަތަ އަމަލުކުރަމުން އައިސްފައިވާ ވަކި ގޮތެއް އޮތް ހެކި ބަލާއިރު، މިއީ މިފަދަ މުޢާމަލާތްތަކުން ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތަށް ބޭނުންތަކާ އަދި ބަރާބަރު ފުރަތަމަ ފަހަރު ކަމަށްވާތީއާއި، މިފަދަ މުޢާމަލާތްތަކާ ގުޅޭ ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތާ އަދި ބޭނުންކުރާ ގޮތް ބޭނުންތެރިކަމުގައި ކަމުން، ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތުން ވަކި ގޮތަކަށް އަމަލުކުރަމުން އައިސްފައިވާ ގޮތް ބަދަލުކުރުމަކީ ކަމަށް ބެލެވޭ ހަމައެކަނި ނުވެދާނެއެވެ، **ޔުނައިޓެޑް ކިންގްޑަމްގެ މައްސަލައިގައި** ރިޕޯޓްކޮށްފައިވާ "**ޔުނިލީވަރ**" މައްސަލައިގައި ފާނުގެ އޮޕީނިއަންގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ގޮތުން، ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތްތަކާ މުޢާމަލާތްކުރުމުގައި ގެންގުޅޭ އުސޫލުތަކާ "އިޖުރާއަތުތަކާ ޚިލާފު ހަމަހަމަކަން ނެތް ކަމަށް ބެލެވިދާނެ ގޮތަކަށް އިސްތިޢުނާފުކުރާ ފަރާތާ މުޢާމަލާތްކުރުމަކީ ޙައްޤެއް ގެއްލުވާލުމެވެ" މި ބައިވެރިވުމަކީ މަސައްކަތުގައި ފާހަގަކުރެވޭ ޔުނައިޓެޑް ކިންގްޑަމް މައްސަލައިގައި އިސްތިޢުނާފުކުރާ ފަރާތުން ގެނެސްފައިވާ މައްސަލައިގެ ތަފްސީލު ކަމުން ފަދަ އިސްލާމީ ޤާނޫނުގައި ވަކިން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހަމަ ޤާނޫނީ ހަމަހަމަކަމުގެ އުސޫލާ ގުޅިގެން، އަދި މިސްލުތަކުގައި ވަކިވަކިން އަމަލުކުރަމުން ހަމަ ފާހަގަކޮށްފައިވާ ގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ސާފު ކުރެވިފައިވާ ތަފްސީލު އިސްތިޢުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ދަރަނިވެރިވާ ގޮތް legitimate expectation އެއް މި މައްސަލައިގައި އޮތް ކަމަށް ނިންމަވާފައިވާކަން ފެނެއެވެ. އަދި ހަމަހަމަކަމުގެ ޤާނޫނު އަސާސީގެ 20 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނެފައިވާ ހަމަހަމަކަމުގެ އުސޫލާ ޚިލާފަށް އަމަލުކޮށް މިއާއި ކޮށްފައިވާކަން އިސްތިޢުނާފުކުރާ ފަރާތުން ސާބިތުކޮށްދީފައިވާކަމަށް ނިންމަން ފެނެއެވެ؛

93.3 އިޢުތިރާޟަށް ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމުގައި ޖީ.އެސް.ޓީ އަދަދު ކަނޑައެޅުމުގައި ބޮޑު އަދި ހިސާބުކޮށްފައިވާ ގޮތާއި ދެކެމުން އެފަރާތުން އިސްތިޢުނާފުކުރި ގޮތަށް ޖީ.އެސް.ޓީ ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން މުދާ ގަންނަ ނުވަތަ ހިދުމަތް ލިބިގަންނަ ފަރާތުން އެ މުދަލުގެ ނުވަތަ ހިދުމަތުގެ އަގު އެއްކޮށް ނުވަތަ އެ އަގުން ބައެއް އަދާކުރާ ވަގުތާ ގުޅޭ ގޮތުން ކުރުމުގެ ފުރުސަތު އޮތްއިރު އެ މަސްރަފްތަކުގައި އެ ސަބަބެއް ނެތި އިންޕުޓް ޓެކްސް ކުރުމުގެ ނިޔަލަށް، ޓެކްސް އަޕީލް ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅުމުގެ ބަދަލުގައި ނިންމަން ފެނެއެވެ؛


ޓެކްސް އަޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް، ދެވަނަ ފަންގިފިލާ، ގ. މާގަސް، ބޮޑުތަކުރުފާނުމަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ. ފޯން: 3015555
އީމެއިލް އެޑްރެސް: info@tat.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.tat.gov.mv

93.4 މިޔާއިން ބާޒާރުގެ އަގު ކަނޑައެޅުމުގައި، އެއްބަސްވުމުގައިވާ އަންދާޒީ އަދަދަށް ރިޢާޔަތްކުރި ކުރުން ޓްރާންސް ޕޯސްޓާ އެއްވެސް ސަބަބެއްވެސް އިސްތިސްނާކުރެވޭނެ ފަރާތަކަށް ބޭނުންވާފަދަ ކަމުގައިވާކަމަށް، މިޔާއިން އަދަދު ކަނޑައަޅާފައިވަނީ ރަނގަޅު ކަމަށް ނިންމަން ފެނޭ އަދި؛

93.5 ޤާނޫނީ ވަކީލުންނާއި ޓެކްސް އެޑްވައިޒަރުންނަށް ކޮންފަރިވާ ހިތަދު ނަގައިދިނުމަށްހަރަކާތްތެރިވެދޭ ކަމަށް ނިންމަން ފެނެއެވެ.

## ޓްރައިބިއުނަލްގެ މެމްބަރު އުސާމާ ޒޫނާގެ ރައުޔު

91. ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނާއިބު ރައީސް ޝަފީޤާ ޢަބްދުލްރަޝީދުގެ ރައުޔަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަމެވެ.

## ޓްރައިބިއުނަލްގެ މެމްބަރު އައިޝަތު އިނާޔާގެ ރައުޔު

92. ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނާއިބު ރައީސް ޝަފީޤާ ޢަބްދުލްރަޝީދުގެ ރައުޔަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަމެވެ.

## ޓެކްސް ނެގުމާބެހޭ އިދާރީ ޤާނޫނުގެ 44 ވަނަ މާއްދާގެ (ގ) އާމެދު

93. މި މައްސަލައިގެ ނިންމުން ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމިފައި މިވަނީ ޓެކްސް ނެގުމާބެހޭ އިދާރީ ޤާނޫނުގެ 44 ވަނަ މާއްދާގެ (ގ) ގައި ބުނާ މުއްދަތު ހަމަވިފަހުންނެވެ. މި މައްސަލަ ނުނިމި ލަސްވެފައިވަނީ އަދަދުކުރެވޭ ފަދަ ސަބަބުތަކަކާ ހުރެއެވެ. އެގޮތުން ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލަކީ ވަކި މުއްދަތުތަކަކުން މައްސަލަ ބަލާ ނިންމުން ބަދަލުކުރެވޭ މުއްދަތުސަލާމަތްކުރާކަށެވެ. އެހެންކަމުން އެއް ދުވަހުން އަނެއް ދުވަހަށް ބަދަލުވާއިރު ކޮންމެ ދުވަހެއްގެ މައްސަލަތަކެއް ނިމިދާއިރު އަނެއް ދުވަހުގެ އިންތިޒާރުކުރަމުން އާދެއެވެ. ޓްރައިބިއުނަލުގައި މައްސަލަތައް ތަވާލުކުރާއިރު މައްސަލަ ތަކުރާރުވުމާ ދުވަސްތަކުގެ ވަކިވަކިން ގޮތްތަކާއި ސަރުކާރުން ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭ މައްސަލަތައް ފަސްކުރާ ސަބަބުތަކުގެ ތެރޭ އަދަދުކުރެވޭ ސަބަބެކެވެ. އަދި ހަމައެހެންމެ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅާ މައްސަލަތަކަށް މިގޮތުން ކުރާ ތަޙުޤީޤާ ގުޅިގެން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އިއުތިރާޒުކުރާ ގޮތުގެ އިތުރުބަޔާންތަކުގެ މިގޮތުން ނިންމާ ނިންމުމުގެ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ތަފްސީލުތަކުން ހުށަހަޅާ މައްސަލަތަކަށް ވާނީ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ދޭ ގިނަ މައްސަލަތަކަށް ފަންނީ ގިނަ ކަންކަމުގެ އެކުލެވިގެންވާ މައްސަލަތަކެވެ. ވީމާއެކު މައްސަލަތަކުގެ ދިރާސާކަން ދިގުވެ އެކުލެވިފައިވާތީ ގިނަ ދުވަސްތަކެއް ހޭދަވެއެވެ. އެގޮތުން މި މައްސަލައާއި ގުޅޭ ދިރާސާތަކާއި ކުރަންޖެހުނު މައްސަލައެވެ. އަދި ޓްރައިބިއުނަލްގެ ބޯޑަށް އާރިޟު އަދަދު ހިމެނޭ، އެއް ނިންމުމަކީ ވެސް ގިނަ ނިންމުންތަކުގެ މައްޗަށް



ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް، ދެވަނަ ފަންގިފިލާ، ވ. މާގަނޑު، ބޮޑުތަކުރުފާނުމަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ. ފޯން: 3015555
އީމެއިލް: info@tat·gov·mv ވެބްސައިޓް: www·tat·gov·mv

އުނިކުރާ ބަންދުކުރެވެ. ޓެކްސްއިންވޮއިސްގައި އެންމެ ހިޔާރިން ރުފިޔާއެ ހުށަހެޅުމުގައި ފެންނަ ގޮތުން ބަޔާނަކީ ފުރިހަމަ ގޮތަކަށް ތާވަލު

ތަރުތީބު ކުރުމަށްފަސް ޓެކްސްއިންވޮއިސްގައި މައްސަލައިގައި ތަފްޞީލު ދިނުމާ ސަބަބުތަކުގެ ތެރެއިން ސަލަބުކުރެވެ.

## އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ އިޖުރާއަތު ބަޔާންކޮށްދިނުން

94. މި މައްސަލަ ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލުން ގޮތެއް ކަނޑައެޅިގެން ދިޔުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް މި މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ޙައްޤު މައްސަލައިގެ ހުށަހަޅައިގެން ލިބިގެންވެއެވެ. އެގޮތުގައި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުން، ހައިކޯޓަށް މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރަން ހުށަހަޅަން ޖެހޭނީ ޓްރައިބިއުނަލުން މައްސަލަ ނިންމާތާ 60 (ފަސްދޮޅަސް) ދުވަހުގެ[64] ތެރޭގައެވެ. މި މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ދާއިރާއިން ބައިވެރިވެފައިވާ ފަރާތަކަށް، ގާނޫނާ ދިމާނުވާ ބިނާކޮށް އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

[64] ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2010 (ޓެކްސް ބެލެހެއްޓުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 55 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)



ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް، ދެވަނަ ފަންގިފިލާ، ގ. މާޖަހާ، ބޮޑުތަކުރުފާނު މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ. ފޯން: 3015555
އީމެއިލް އެޑްރެސް: info@tat·gov·mv ވެބްސައިޓް: www·tat·gov·mv

# ނިންމުން

ދެންފަހެ، އިސްތިއުނާފުވެރިޔާ ކަންކަން އެދުމުގެމަތިން ހުށަހެޅުއްވި، ޓެކްސް އިންވޮއިސް ރިވިއު އޮބްޖެކްޝަން ނަންބަރު 220-OA/2023/009 އޮބްޖެކްޝަން ރިވިއު ރިޕޯޓް އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް މި ޓްރައިބިއުނަލްގެ ހުކުމުތަކާއި ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކަށް ބާތިލް، އަދި ރިޕޯޓުގައި ބުނާއިން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަކީ ބަދަލުގެނައުމަށް ސަބަބެއް އަދި ޤާނޫނީ އެއްވެސް ސަބަބެއް ނެތުމުން މި މައްސަލަ ބެލި މެންބަރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްތިފާގުން ނިންމައިފީމެވެ.

މި މައްސަލަ ބަލައި ނިންމީ

| | | |
|---|---|---|
| އަލްއުސްތާޛާ ޢުސާމާ މުނާ | އަލްއުސްތާޛާ ޝިފްރާ ޢަބްދުލްޤައްޔޫމް | އަލްއުސްތާޛާ ޒާއިސަތު އިފާ |
| ޓްރައިބިއުނަލްގެ މެންބަރު | ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނާއިބު ރައީސް | ޓްރައިބިއުނަލްގެ މެންބަރު |
| | (ރިޔާސަތު) | |



ޓެކްސް އަޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް، ދެވަނަ ފަންގިފިލާ، ވ. ވަޒީރުގެ، ތަޚުތަގާޅު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ. ފޯނު: 3015555
އީމެއިލް އެޑްރެސް: info@tat.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.tat.gov.mv